

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik. V Ljubljani, decembra 1902. *XII. zvezek.*

Druga adventna nedelja.

1. Jezusovi čudeži.

Slepi spregledujejo, hromi hodijo,
gobavi se očiščujejo, gluhi slišijo, mrtvi
vstajajo. Matevž. 11, 5.

Častiti poslušalci! Kakor je dandanes na eni strani mnogo in temeljite vere, vere ne samo v besedah in občutkih, marveč tudi v dejanju, tako se na drugi strani vrši očiten odpad od Boga, odpad od Jezusa Kristusa, odpad od edino prave sv. cerkve. Pamet se postavlja nad vero, državna oblast nad cerkev; božje bistvo Jezusa Kristusa se taji, dosledno se taji tudi božja veljava svete cerkve.

V takih žalostnih okoliščinah bi človek skoraj želel, da bi današnji svet, kakor nekdanj Janezova učenca, stopil pred Jezusa in ga vprašal: *Ali si ti, kateri ima priti, ali naj drugega pričakujemo?* Ali si res božji Sin, sam pravi Bog? Jeli krščanstvo vera božja? Jeli katoliška cerkev resnično edino-zveličavna? — Ali naj pa drugim učenikom verujemo, nje sledimo, k drugi ali pa nobeni veri pristopimo?

Kaj bi Jezus odgovoril? To, kar Janezovim učencem, namreč: *Slepi vidijo, hromi hodijo* i. t. d., t. j. sklical bi se na svoje čudeže. Božji Zveličar je delal čudeže, da bi ž njimi dokazal svoje božje poslanje, svojo božjo moč, kakor tudi božjo veljavo svete cerkve, katero je on ustanovil. Nobeden ne more čudežev delati, kakor le Bog in pa tisti, kateremu Bog to oblast dá. Jezus Kristus je pa iz lastne moči delal čudeže, torej je bil v resnici

pravi Bog, božja je tudi njegova ustanova — sv. cerkev. V razjasnenje katoliškega nauka in v potrjenje naše vere hočem danes odgovoriti na dve vprašanji:

1. Katere čudeže je Jezus delal;
2. v kak namen jih je delal?

I. Kaj je čudež? — Po nauku sv. Tomaža Akv. je čudež tak izvanreden dogodek, ki se vrši v spričevanje božjega razodenja, ne po natornih zakonih, marveč naravnost po vsemogočnosti božji.

Da je čudež mogoč, ume vsak pameten človek. Ko je Bog svet ustvaril, ni izgubil nobene svojih božjih lastnosti; ostal je prej kakor slej vsegamogočen. Tudi nikar ne mislite, da se je Bog po stvarjenju tako v svoje bistvo nazaj umaknil, da se za svet in za nas ne bi prav nič menil. Ne, ne! On deluje venomer, seveda posredno, po naravnih zakonih, katere je pa on sam postavil. Ti zakoni obstojé le tako dolgo, dokler on hoče; torej je Gospod Bog, ki ohranjuje naravne zákone, v resnici delaven s svojo božjo voljo.

On ima pa tudi moč delovati brez pomoči naravnih zakonov; namreč kaj takega učiniti, kar nikdar ne premorejo naravne moči, n. pr. mrtveca obuditi, in tak učinek se imenuje čudež, ki presega našo naravo; ali pa učini kaj takega, kar naravne moči sicer premorejo, vendar se jih on ne poslužuje, n. pr. če se vihar vleže hipoma na eno besedo, ali bolnik na smrt bolan v hipu ozdravi, brez vsakih zdravil. Naravna postava v tem slučaju sicer dalje obstoji, vendar Bog se je ni poslužil, marveč je naredil dejanje neposredno po svoji vsemogočnosti. — Ni manjkalo mož, ki so zanikavali čudeže, rekoč, da se je vse to godilo po naravnih postavah, katerih pa ljudje takrat še niso poznali, zato so pa tudi vsak nenavaden dogodek imeli za čudež. Res je, da ne vemo še prav, koliko moč ima domišljija na človeško telo; to pa za gotovo vemo, da domišljija še nikdar ni dala slepcu spregledati, gluhemu preslišati. Ne vemo sicer, kaj bo svet še iznašel, da bo promet in medsebojno občevanje olajšal. Sedaj imamo telefon kot najnovejše občilo, morda čez par desetletij že kaj družega stopi na njegovo mesto. Pa naj svet iznajde karkoli, mi za gotovo vemo, da se brez pripomočkov nikdo ne more proti nebu dvigniti, s suho nogo na površju vode hoditi, skozi zaprte duri v izbo priti itd. Ne vemo sicer, koliko časa more človek v navidezno mrtvem stanu obstati, gotovo pa vemo, da noben mrtvec ni vstanu s pomočjo naravnih postav povrniti se v življenje. Naj svet iznajde,

kar hoče, teh učinkov nam ne bo mogel razjasniti po naravnem potu, tukaj jenja naravno, in pričjenja se nadnaravno.

Kateri čudeži je Jezus storil? — Čudežna djanja, ki jih je Jezus storil v dokaz svojega božjega poslanja, so: *a)* Čudeži na naravi: V Kani je vodo spremenil v vino; nekatere kruhe je tako pomnožil, da so bili tisočeri nasiteni; omenim tudi obilnega ribjega lova itd. *b)* Čudeži na bolnikih: Ozdravil je slepe, gluhe, hrome, gobove itd. *c)* Mrtve je zbudil k življenju: mladeniča iz Najma, Lazarja v Betaniji, hčer Jajrovo. *d)* Izganjal je hudobne duhove iz obsedenih. Pokazal je torej svojo oblast po vseh delih stvarjenja; oblast nad naravo, nad človeškimi telesi, nad dušami umrlih, nad višjimi duhovi. Ne mislite pa, predragi, da so v sv. evangeliju brati vsi čudeži, ki jih je Jezus storil. Nikakor. Sv. Janez velikoveč piše k sklepu svojega evangelija: *Je pa še veliko drugega, kar je Jezus storil; in ko bi se vse to posebej popisovalo, menim, da bi na ves svet ne šle knjige, katere bi bilo pisati.* (Janez 21, 25)

II. Čemu je Jezus Kristus delal čudeže? Čudeži božjega Odrešenika so jasen in neovrgljiv dokaz njegovega božjega bistva. S čudeži je namreč Jezus Kristus dokazal, da je res od Boga poslan, da je resničen njegov nauk, resničen torej tudi nauk, s katerim se nam razodeva kot božjega Sina. Še več. Čudeži so kar naravnost dokaz njegovega božjega bistva; kajti Jezus jih je delal iz lastne moči, ne morda v imenu Očeta. Rekel je: *Hočem, da si očiščen; kakor si veroval, tako naj se ti zgodi; mladenič, rečem ti, vstani!* Tako more govorniki le tisti, ki ima sam oblast čudeže delati, tako govori le Bog sam. Toraj je Jezus Kristus v resnici pravi Bog.

Že prerok Izaija je napovedal, da bodo ljudje Zveličarja spoznali po čudežih. Tako namreč piše: *Bog sam bo prišel in vas rešil. Tedaj se bodo slepim oči odprle in gluhi se bodo odmašila ušesa. Tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen in jezik mutastih bo rasrešen.* (35, 4.)

Jezus sam je hotel, da ga ljudje na čudežih spoznajo kot pravega in resničnega Boga. Tako namreč je govoril Judom: *Ako meni nočete verjeti, verjemite delom, da spoznate in verujete, da je Oče v meni in jaz v Očetu.* (Jan. 10, 38.) — Zavoljo čudežev so vanj verovali apostoli in prvi kristjani. Ko je apostol Janez popisal čudež v Kani, je pristavil: *Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski in je rasodel svoje*

veličastvo, in njegovi učenci so vanj verovali. (Jan. 2, 11.) — Verni pismar Nikodem je zaklical: *Učenik! Vemo, da si učenik od Boga prišel, zakaj nihče ne more teh čudežev delati, katere ti delaš, če ni Bog ž njim.* (Jan. 3, 2.) — Iz Jezusovih čudežev je sleporojeni sklepal, da je Jezus res Bog. Rekel je: *Kar svet stoji, ni se slišalo, da bi bil kdo sleporojenemu odprl oči. Ko bi ta ne bil od Boga, ničesar ne bi bil mogel storiti.* (Jan. 9, 32.)

Ko so apostoli stopili pred narode in jim oznanovali sv. vero, so se sklicevali na Jezusove čudeže. Sv. Peter imenuje Jezusa v svoji prvi pridigi *moža, potrjenega od Boga s močmi, s čudeži in znamenji.* (Dj. ap. 2, 22.)

Ker je tedaj nebeški Zveličar iz lastne moči delal čudeže, se nam je razodel kot pravega, živega Boga. Pa ne samo s čudeži, marveč z lastno besedo nam je to povedal. Bilo je v krajih Cezareje Filipove. Zveličar vpraša apostole: *Kaj pravijo ljudje o Sinu človekovem? In apostoli odgovoré: Nekateri ga imajo za Janeza K., drugi za Elija, tretji za Jeremija ali katerega prerokov. Tedaj vpraša dalje Jezus: In vi? Kaj pa vi pravite o meni? — V imenu vseh odgovori Perer: Ti si Kristus, Sin živega Boga. Vi veste, predragi, da je bil Jezus s čudeži poverjeni učenik, ki torej ni mogel goljufati ne goljufan biti. Ko bi torej on ne bil pravi Bog, marveč le posinjen božji otrok, kakor smo mi vsi, tedaj bi bil moral Petra z vso resnobo pokarati in podučiti; a on ga ni karal, marveč pohvalil ga je vpricho vseh navzočih in mu rekel: *Blagor tebi Simon, Jonov sin, ker mesó in kri ti nista tega razodela* (t. j. tvoj um ni tega sam spoznal), *ampak moj Oče, ki je v nebesih.* Nato je Petra postavil za temelj svoje cerkve in mu izročil ključe nebeškega kraljestva. (Mat. 16, 16.)*

Ko je Jezus Kristus stal pred visokim sodiščem Jeruzalemskim, ga je vprašal veliki duhoven Kajfa z vso slovesnostjo: „Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, jeli si ti Kristus, Sin božji?“ — Tedaj Jezus ni mogel, ni smel molčati. Veliki duhoven, visoko sodišče, judovsko ljudstvo, dá, celi svet je pričakoval odgovora. Odgovor pričakujemo tudi mi. Jezus je rekel Kajfu: *Źas sem. In videli bote Sina človekovega sedeti na desnici božje moči in priti v oblakih nebá.* (Mark. 14, 62.) Veliki duhoven pa strga svoje oblačilo in reče: *Slišali ste bogokletstvo, smrti je vreden.*

Ko je Tomaž po ranah spoznal Jezusa, je padel predenj na kolena in zaklical: *Moj Gospod in moj Bog!* To je pač jasno

govorjenje. In Jezus Tomaža ni pokaral, marveč pohvalil njegovo vero in srečne imenoval tiste, ki njega sicer niso videli, vendar verujejo vanj.

Na najjasnejši način je torej Jezus razodel svoje božje bistvo in svoje razodenje potrdil s čudeži. Jezus Kristus je torej pravi, živi Bog, češčen na vekomaj. Če je pa on pravi Bog, tedaj je božje njegovo delo, božja njegova vera, božja njegova cerkev; t. j. ona izhaja od Boga in vodi k Bogu. Kdorkoli hoče po pameti ravnati, mora ta nauk verovati, in ta vera je pot v zveličanje. *Blagor njemu*, pravi božji Zveličar, *kdor se nad menoj ne pohujša*. — Gorje pa tistim, ki Jezusu in njegovi sv. cerkvi ne verujejo in ji ne skazujejo potrebne pokorščine. Za take pa je Jezus po besedah starega Simeona *kamen spodtike*, in prav mnogo se jih ob ta kamen spodtakne in pade.

Zatorej, predragi, stojimo trdni v veri, zlasti v sedanjem času, ko se svet na vso moč prizadeva, vzeti nam najdražje, kar imamo, sv. vero. Recimo iz celega srca: Mi verujemo, da je Jezus Kristus pravi, živi Bog, druga božja oseba, Bog od vekomaj na vekomaj, ki je prišel na zemljo odrešit grešni človeški rod in bo enkrat na sodnji dan naš pravični sodnik. Tvoj nauk, o Kristus, hočemo voljno sprejeti, tvoje zapovedi spolnovati, tvojo sv. cerkev častiti, ljubiti in jo kot hvaležni otroci lepo ubogati. Če bi tudi ves svet odpadel od Kristusa, mi hočemo vanj varovati, vanj upati, njega iz celega srca ljubiti. Zanj hočemo živeti, in ko bi Bog pripustil, hočemo tudi zanj umreti. Jezus Kristus pa naj nas po svojem nauku in svoji sv. cerkvi vodi in srečno pripelje v sv. nebesa. Amen.

P. H.

2. Dva nauka iz evangelija.

Koga ste šli v puščavo gledat? Trs,
katerega veter maje. Mat. 11, 7.

Sv. Janez Krstnik je tedaj v zaporu! — Veliki predhodnik Kristusov, strogi cznanjevalec čednosti, ki je pripravljajl srca svojih vrstnikov na izveličalno vero v novem kraljestvu, Caharijev sin, zdihuje v trdnjavi onkraj mrtvega morja, Maher imenovani! — In zakaj? Ali se je mar tudi on, pravi uzor strogosti, izpozabil, in se pregrešil s kako veliko pregreho? Ne! on, trpi in zdihuje v

ječi, ker je svojo dolžnost kot božji prerok vestno izpolnjeval. Kot oznanjevalec resnice in pravice ni smel in ni mogel molčati videč razuzdano življenje kralja Heroda; in zatorej ga je doletelo navadno plačilo sveta. — Iz tamnice je poslal dva svojih učencev k Jezusu, da iz njegovih lastnih ust izvesta in se prepričata, da je Kristus v resnici obljubljeni Odrešenik; da ona in vsi njegovi učenci pridejo k včlovečeni Resnici, katere prihod je oznanoval po božjem poklicu. — Odgovor, ki so ga sv. Janeza učenci dobili pri Jezusu na njih vprašanje, in pa lepa pohvala, s katero je Jezus pri ljudstvu počastil tistega, ki je poprej o njem samem pričal, to je vsebina današnjega evangelija. Mi pa se hočemo danes pri drugem delu sv. evangelija muditi in premišljevati posebno lepe besede, s katerimi je Jezus sv. Janeza pred vsem ljudstvom očitno počastil, ter iz tega povzeti zlasti dva koristna nauka.

I. Današnji sv. evangelij nam torej v svojem drugem delu pripoveduje, da je Jezus po odhodu Janezovih učencev govoril o njegovih čednostih sploh in posebno o njegovem ostrem in pobožnem življenju in ga močno počastil. Nekateri izmed ljudstva so namreč začeli misliti, da mora sv. Janez vendar zavoljo kake pregrehe v ječi zaprt biti, ker Herodovi privrženci so gotovo med svet trosili vsakovrstne laži, da bi opravičili to v nebo vpijočo kraljevo krivico. Kristus pa je čast svojega oddaljenega prijatelja branil, rekoč: Ko ste vi iz dalnjih krajev hodili k Jordanu Janeza gledat, kaj ste si o njem mislili? Ali ste ga mar imeli za kakega vetrenjaka, ki se dá od mogočnežev tega svetá pregovoriti, ali pa ustrašiti, ako mu pretijo; ali ste ga imeli enakega trsu, katerega vsak veter maje? Za takega človeka vi svetega Janeza niste imeli, ker ne bi bili prišli ga gledat iz dalnjih krajev. Sveti Janez ni mož, ki govori danes tako, jutri pa drugače. Kar je on učil, tega on ne preklicuje. Njemu tudi tega ni treba, ker on je oznanjeval resnico. — Ko ste hodili v puščavo Janeza gledat, ali ste mislili, da je on kak imeniten gospod in mehkužen človek? Potem bi se morali potruditi do kraljevih dvorov in knježjih palač. Tisti, ki se mehko oblačijo, stanujejo ondi. Krstnik ni mehkužen človek. On je že davno odmrli vsemu posvetnemu veselju. On je srčen in neomahljiv v svoji pokori in je dal lep zgled za svoj čas in za vse prihodnje narode. — Ali ste takrat,

vpraša poslednjič Jezus množico, ko ste hodili v puščavo svetega Janeza gledat, mislili, da je on kak prerok? Če ste pa tako sodili o njem, tedaj ste prav mislili. Sv. Janez je v resnici prerok; in on je največji med vsemi preroki, ker on ni samo iz daljine gledal na Zveličarja in o njem govoril, ampak on ga je s svojimi lastnimi, telesnimi očmi gledal, njega s prstom pokazal, o njem pričal, in oznanovaje pokoro na njegovo kraljestvo neposredno pripravljaj svoje vrstnike. Toliko je on stal nad vsemi preroki stare zaveze, da je celo eden izmed njih, Malahija po imenu, o njem prerokoval, ko piše: *Glej, jaz pošljem svojega angela, in bo pot pripravljaj pred mojim obličjem.*

Koliko naukov ima ta govor Jezusov za nas! Kaj je vendar bolj navadno v družini, kakor da se prične govoriti o teh, ki niso pričujoči? In prav pogosto se zgodi, da strasten človek iz dobičkarje ali pa iz neznačajnosti slabo govori in graja tiste, katerim se v obraz klanja in se jim prilizuje. Sedaj, ko jih ne vidi, in ko oni ne slišijo njegove graje, ne najde dobre lastnosti na njih, in marsikateri iz družine prikima obrekovalcu, in s časom, ko se obrekovanje ponavlja, vse pritrđi takemu roparju časti. D., tudi oni, ki so preje obrekovanju zapirali svoja ušesa, zgubijo polagoma tenko vest, in počnó slabo sklepati o njem, ki je bil obrekovan.

Dragi moji! Dobro ime je najdražje, včasih tudi edino bogastvo človeka. Kako lahko se uniči z zlobnim jezikom! In kdo bo izračunil škodo, ki jo naredi opravljivec in obrekovalc? — Kakor blisek se razširi obrekovanje, in zatorej pravi latinski pesnik Vergil (Aen. 4. 174.), da je kriva sodba zlo, katere v hitrosti ne doseže nobeno drugo zlo. Da, to zlo celo zmiraj bolj narašča potoku enako, ki se slednjič kakor velika reka izliva v morje. Zatorej tudi obrekovalc včasih pri najboljši volji ne more povrniti škode, katero je naredil s svojim jezikom, saj ne vé, kako na široko se je izlil strup obrekovanja.

Kako se moramo torej obnašati v družini, kjer se dobro ime bližnjemu krati? To naj se učimo od Jezusa iz današnjega evangelija. Po njegovem zgledu moramo čast svojega bližnjega braniti. Pri tem moramo paziti na to-le: Če je pregreha, katera se o bližnjem pripoveduje, velika, in smo mi prepričani, da je izmišljena, tedaj je naša krščanska dolžnost, brez strahu obrekovalca zavrñiti. Ako pa mi dvomimo o pregrehi svojega bližnjega, pokažimo obrekovalcu ali opravljivcu, da nam obrekovanje

ni ljubo in pokažimo mu tudi, da je dobro ime bogastvo, katero se ne sme tako lakomiselno uničiti. Kadar pa vemo, da je pregreha resnična, tedaj ne moremo nasprotovati zlobnemu razširjenju pregrehe, vendar pa moremo bližnjega po mogočnosti izgovarjati in razširjati njegove druge dobre lastnosti in dobra dela. — Da moramo čast svojega bližnjega braniti, nam Jezus pri drugi priliki ukazuje, rekoč: *Vse, kar hočete, da vam ljudje storijo, tudi vi njim storite.* (Mat. 7, 12.) — Kako težko bi bilo nam, ko bi kdo na nas ves svoj strup izlil, in nas ne bi hotel nikdo zagovarjati! Kako dobrodejno pa je našemu srcu, ako slišimo, da je zvesti prijatelj zagovarjal naše dobro ime! Ravno tako je pri srcu našemu bližnjemu v enakem položaju. Posnemajmo tedaj vzvišeni zgled našega Zveličarja, in kadar hoče kdo kratiti čast našega bližnjega, branimo pogumno njegovo dobro ime.

II. Sv. Janeza je dičila dolga vrsta najlepših čednosti. Iz venca teh krasnih lepodišečih čednosti je Jezus posebno eno priporočal ljudstvu, namreč njegovo stalnost v načelih in njegovo srčnost, ko je govoril: *Kaj ste šli v puščavo gledat? Trs, katerega veter maje?* — O kako jasno nam tukaj Kristus pokaže, da naj si vsak človek pridobi srčnost. Ravno zaradi te čednosti je on sv. Janeza tako odlikoval in hvalil. Saj je vendar to najlepša hvala za človeka, ako se o njem sme reči, da je trden kot skala, da si je tedaj pridobil čednost prave, možate srčnosti v dobrem. O starih Slovanih se je reklo, da so bili dosledni in možati v njih mišljenju; tudi pregovor imamo, ki pravi: „Mož beseda.“ Ako čislamo nevernika, ki se pokaže v svojem življenju stalnega, kaj bomo rekli še o kristjanu, ki ostane neomahljiv v izpolnovanju svoji dolžnosti in ni kakor vetrenjača na strehi, ki se obrne zdaj na to in precej potem na drugo stran, kakor ravno potegne veter. Skrbite posebno vi, mladeniči, da si pridobite to srčnost, potem ste enaki Janezu Krstniku, katerega sicer ni vse ljubilo, ali vendar vse spoštovalo. V mladosti je treba to čednost si pridobiti, ker kdor se v mladih letih ni navadil stanovitnosti v dobrem, si jo bode tudi težko v starosti pridobil. Zaničujte nad vse omahljivost, hinavstvo in laž; in nikdar ne pustite kaj reči zoper vero in zapovedi božje, naj velja kar hoče. Še slabše pa bi bilo, ko bi sami iz gole želje, drugim, posebno mogočnejšim, dopasti, zoper vero govorili in prikimavali grešnemu dejanju. Tako sv. Janez ni ravnal. Ko bi bil on hotel pritrditi grešnemu življenju kralja Heroda ali pa vsaj molčati, on bi ne bil nikdar prišel v ječo in

bi ne bil pozneje celo svojega življenja zgubil. Ali on je rajše umrl, kakor bi se kazal nedoslednega; t. j. da bi bil ob Jordanu pokoro zahteval, k pregrehi kraljevi pa molčal zato, ker je bil grešnik kralj sam.

To čednost so si pridobili pa tudi vsi, ki so si zaslužili častno ime „svetniki“. Saj ni mogoče svetnik postati, ako se ne skrbi za srčnost, po kateri kristjan iz ljubezni do Boga raje vse preterpi, tudi življenje zgubi, kakor kaj stori, kar je zoper božjo postavo. In v sv. pismu stare zaveze se vže čislajo hrabri makabejski bratje z njih materjo, ki so raje življenje zgubili, kakor da bi ravnali zoper božjo zapoved. V novem zakonu pa najdemo prvega mučenca, ki je s krščansko srčnostjo umrl za vero Jezusovo, sv. Štefana. Njemu so sledili vsi drugi apostoli in svetniki in sploh vsi pravi in vneti kristjani

Posebno lep zgled srčnosti in neomahljivosti, kadar gre za vero in božje zapovedi, nam pa daje sv. Bazilij, škof Cezarejski. Cesar Valent, sam krivoverec, je bil močno srdit, da škof Bazilij toliko krivoverskih Arijanov izpreobrne in s cerkvijo združuje. Zato sklene s svojo mogočnostjo ga vplašiti, prepričan, da bodo potem tudi drugi škofje odjenjali V ta namen pošlje poveljnika Modesta k Baziliju. Dvornik ga skuša z vsemi zvijačami in obljubami cesarske milosti pridobiti; ko pa to nič ne pomaga, reče ostro: „Kaj, Bazilij, ti se upaš zoperstavljeni tako velikemu cesarju, ki mu je ves svet pokoren? Ali se ne bojiš naše moči?“ Bazilij mirno vpraša, v čem da obstoji ta moč? Modest odgovori: „Premoženje ti vzeti, iz dežele te pregnati, mučiti, tudi umoriti.“ Bazilij odvrne: „Za vse to se ne zmenim in ne bojim. Kdor nič nima, temu se ne more nič vzeti, vse, kar premorem, je nekaj knjig in pa tale obleka. Tega mi menda pač ne boš jemal. V pregnanstvo obsoditi me, to te bo težko stalo, ker meni veljajo nebesa za domovino in ne dežela, v kateri zdaj prebivam. Smrti se pa še manj bojim, ona je zame dobrota, ker me bo poprej z mojim Stvarnikom sklenila.“ Na to mu Modest pravi: „Tako drzovito ni še nikdo z Modestom govoril.“ In Bazilij mu odgovori: „Morda nisi še nikoli govoril s katoliškim škofom.“ Modest mu reče: „Do jutri ti dam odloga“, svetnik mu pa odvrne: „Ni treba: jutri bom ravno tisti, kot danes.“ — Poveljnik mora nehoté občudovati neprestrašenost škofovo. Drugi dan Valentu ves pogovor sporoči ter pristavi: „Cesar, premagana sva.“ Svetnik je imel nekoliko časa mir pred krivoverskim cesarjem, kateri Bazilija sicer ni ljubil ali vendar kot odločnega branitelja sv. vere spoštoval in se ga celo bal.

Dragi moji! Iz današnjega evangelija smo se naučili dve imenitni resnici. Prva nam nalaga dolžnost, čast svojega bližnjega

pogumno braniti, kadar jo hoče obrekovalni jezik kratiti. Druga pa je ta, da si prizadevajmo pridobiti si stalnost in odločnost v dobrem. Ravnajmo vedno po teh dveh načelih in gotovi smo, da nas bodo vedno čislali: ne samo naši prijatelji, ampak nehoté tudi naši protivniki; svojemu Odrešeniku pa bomo v srcu, odičenem tudi s tema dvema čednostima, sicer še zmiraj nevredno, ali vendar ljubo stanovanje pripravili ob njegovem prihodu. Amen.

H—n.

Praznik brezmadežnega spočetja Marijinega.

1. Brezmadežno spočetje Marijino nas uči, koliko je vredna posvečujoča milost božja.

Kedor mene najde, najde življenje in
prejme zveličanje od Gospoda.

Preg. 8, 35.

Pri svetnikih se po navadi spominjamo njih smrtnega dneva, ker tisti dan je bil najmenitnejši za-nje, ker s smrtjo še-le se je začela njih prava slava. Pri Mariji pa se ne spominjamo samo njene smrti, ampak tudi drugih dogodkov v njenem življenju, njenega rojstva in celo njenega brezmadežnega Spočetja. Pri svetnikih se spočetje ne omenja. — Zakaj ne? Zato ne, ker tedaj še niso bili sveti, ampak omadeževani z izvirnim grehom. Prednost Marijina pa se ravno v tem lepo razodeva, da ona niti tega greha ni imela, in takoj s početka ni imela. Ta verska resnica je velika skrivnost, ki nas uči, kako je Bog Marijo častil in jo hotel povzdigniti čez vse ljudi, čez vse svetnike, da, celo čez — angele. Najstarejše mašne bukve sv. Jakoba apostola jo imenujejo vedno sveto Porodnico božjo, vseskozi neomadeževano, slavnejšo kot kerubi in častitlivejše ko serafi.

To slavo, to čast je Mariji pripravila posvečujoča milost božja, v kateri ni samo zmeraj živela, ampak v kateri je bila celo rojena in celo spočeta. Ko bi Marija te milosti božje ne imela, pa bi tudi tako častljiva ne bila, ne pri Bogu v nebesih in ne pri ljudeh na zemlji.

Zato nas ravno brezmadežno Spočetje Marijino uči, kolik biser, kako dragocena zlata krona je milost božja, da nam ona toliko lepote, toliko vrednosti pripravi.

V počeščenje kraljice nebeške hočemo bolj natančno govoriti o milosti božji, da prav spoznamo njeno vrednost in jo tudi prav znamo ceniti.

I. Po besedah sv. Pavla „smo mi vsi po natori otroci jeze“ (Efež. 2, 3.) — to se pravi v izvirnem grehu, le Marija ne. Marija je bila v prvem trenutku v milosti božji. Bog bi bil lahko naredil, da bi bila Mati božja kaka imenitna gospa, kaka graščakinja ali celo kraljica, ali vsaj bogata in učena. Pa vsega tega ni bilo. Pač je bila kraljevega rodu, pa njeno sorodstvo je uže zdavna obubožalo, in mati Marijina, sv. Ana, si je z rokami kruh služila. Nobene dobrote niso Marijo čakale, pač pa obilo križev; ni ji bila za stanovanje pripravljena kaka palača, marveč le revna hišica v Nazaretu. Zakaj vendar ji Bog ni dal bogastva, denarja, časti, sploh tistih stvari, katere svet tolikanj poželi? Ali ji Bog mar posvetnih zakladov ni mogel dati? O, prav lahko! Saj božje je vse, nebo in zemlja. Ali ji mar Bog ni hotel posvetnega premoženja dati? O, če jo je Bog tako počastil, da si jo je odbral za Mater včlovečenega Sina božjega, gotovo bi ji tudi časnega veselja in imetja ne bi hotel odreči, če bi le ona tega potrebovala in če bi njej to na korist bilo. Zakaj torej neki ji Bog ni dal družega, kakor skoraj edino le posvečujočo milost božjo? Zato, ker je vedel, da je ta največ vredna; zato, ker je vedel, da je vse drugo prazno in minljivo na svetu.

V sv. pismu stare zaveze se bere o mogočnem kralju. Ime mu je bilo Salomon. Moder je bil, da je vse občudovalo njegovo modrost, in bogat je bil, da so kralji in kraljice prihajali od daleč gledat lepote in krasotije njegovega dvora; najboljše jedi in pijače, strežaji na miglje — vse to mu je bilo na izbero. In ta mogočen kralj Salomon, — kaj menite, kako je sodil o svojem bogastvu? Človek bi mislil, ta je bil vendar srečen in zadovoljen s tem, kar je imel, a vendar je mož proti koncu svojega življenja sam pripoznal: *Videl sem vse, kar se godi pod solncem, in glej vse je nečimernost in obtežnost duha.* (Prid. 1, 14.) Svet ga je povzdigoval in blagroval, pa srečen vendar ni bil. Se li ne godi mar še

zdej tako? Tudi še zdaj bi marsikdo, kateremu sicer nič ne manjka, ne obleke, ne hrane, ne denarja, ne vživanja, ne časti, s Salomonom govoril: *Omnia vanitas* — vse je nečimernost. Če tudi so skrinje polne, srca ostanejo prazna. In če bi tudi kdo nad vsem tem svojo srečo našel, koliko časa bo to srečo vžival? Do smrti! Pride bela žena, ta mu pobere vse in ga položi v grob.

Sv. Tomaž Kempčan je imel premožnega brata. Ta si je sezidal lepo novo domačijo. Vesel je bil svoje hiše in z nekakim ponosom jo enkrat razkazuje enemu svojih prijateljev. Le ta prikimava mirno: „Prav, prav! Lepo, lepo! Lepo si naredil. Ali eno napako ima vendar tvoja hiša.“ „Katero?“ — vpraša naglo. „To si naredil napak, da si tudi vrata napravil.“ — „Kaj praviš, kaj čem zidati hišo brez vrat?“ — „In vendar je tako, kakor jaz trdim: vrata so največja skaza pri tej hiši, ker skozi ta vrata te bodo enkrat ponesli *mrtvega*, in takrat boš moral vse pustiti, kar imaš.“

Ta prijatelj je resnico govoril. Vse posvetno — mine. In kaj nam potem ostane? Nič nam ne ostane, ako nismo poleg drugih darov imeli tudi posvečujoče milosti božje. Po besedah sv. Pavla so vse drugo *smeti*, pravo srečo nam naklanja le to, da smo z Bogom prijatelji, da imamo čisto vest. *Mirna vest je vedna gostija*. Človeka čista vest veseli, veseli ga posebno na zadnjo uro. Le poglejte bolnika, kako se umiri njegova duša, kedar je prejel sv. zakramente. Vse to dela posvečujoča milost božja. Zato je ta zaklad najboljši, ker je najbolj stanoviten — ž njim si kupimo nebesa. Bog je v svoji modrosti dobro vedel, da Marije z vsemi posvetnimi darovi nikakor ne more tako ozaljšati, kakor — s posvečujočo milostjo božjo. Bog ji ni dal malo; največ, kar ji je mogel dati. Pa tudi mi nimamo malo, če smo v milosti božji.

Učimo se torej od Marije spoznavati, koliko je milost božja vredna, pa tudi varovati se, da milosti božje, kedar je dobimo, ne zapravimo.

II. Če bi milost božja ne podelila naši duši tolike prijetnosti v očeh božjih, gotovo bi Marija ne bila brez madeža izvirnega greha spočeta. Bog pa je to za potrebno in koristno spoznal, in je naredil od splošne postave izjemo, zato, ker je visoko cenil stan milosti božje. Velika sreča torej za nas, če smo v milosti božji — pa tudi večje zlo nas ne more zadeti, kakor če milost božjo zgubimo. Niti naš denar, niti naša živina, niti naša hiša, niti naše zdravje, niti naše življenje nima take cene, kot milost božja

Recimo, da bi se vi mnogo postili, molili, tudi dobrih in usmi-
ljenih del obilo storili — kaj vam to pomaga, če nimate več mi-
losti božje? Nič vam ne pomaga. Po smrtnem grehu se zgubi
vsako čeznatorno zasluženje. *Če se pravični od svoje pravične
poti obrne in hudo dela* — ali bo mar živel? Vsa njegova pra-
vičnost, ki jo je delal, se ne bo v pošte v jemala, in *v svojem
grehu bo umrl* (Ez. 18, 24). Kolika zguba!

Neki ubožec se je trudil in trudil in toliko denarja prislužil,
da si je novo hišico postavil. Pa komaj si je domovanje pripravil,
mu je ogenj hišo uničil, in si ni rešil drugega kot golo življenje.
Hud udarec to za moža!

Pa še hujši udarec, če kdo zgubi milost božjo. Vse
kar ste si leta in leta pridobili, je v trenutku uničeno, tudi nič
več dobrega za nebesa storiti ne morete. Podobni ste mladiki, ki
se je od trte odrezala; taka mladika ne bo več donesla sadu. Ste
videli mrliča, kakošen je? Oči ima, pa ne vidi, ušesa ima, pa ne
sliši, jezik ima, pa ne govori: vse je mrtvo. Tak je na duši
mrtev človek, ki je zapravlil milost božjo. Za nebesa se ganiti ne-
more. Morda ga ljudje časté, da je bogat, da je lep, da je prijazen,
da je učen: pred Bogom vse to nič ne velja. Vkljub vsemu temu
bo pogubljen, če umrje v smrtnem grehu.

Preljubi v Gospodu! ali vidite, kolika nevarnost je za nas,
če zgubimo milost božjo? Ali se ne bomo torej skrbno prizade-
vali, da ne storimo nič tacega, kar nam tak lep dušni stan od-
vzame? Ali ne bomo posebno sedaj v adventu, v tem svetem času,
skušali še povekšati in zlepšati posvečujočo milost božjo? Ali ne
bomo, če smo tako nesrečni bili, da smo zadnji čas storili smrtni
greh, se poslužili takoj vseh pripomočkov, da milost božjo
zadobimo? Ali bomo mar hoteli v smrtnem grehu živeti? O,
v tem bi se izpostavljali v največjo nevarnost.

Na misel mi pride neki mož, Damoklej po imenu. Le ta je
prišel k trinogu Dioniziju. Damoklej je trinoškega vladarja hvalil,
kako dobro se godi njemu češ, da je najsrečnejši človek na svetu.
Ko bi bil jaz tako srečen! — pravi Damoklej. Dionizij mu dá to
na ponudbo. V kraljevski dvorani mu dá pogrnti mizo z naj-
boljšimi jedili, prinesel mu je dragocena oblačila, strežaji so tokali
krog njega, točili so mu najboljša vina, ponujali izbrane sladčice:
Damoklej je bil skratka postal nakrat najbolj srečen človek na
svetu. Po naključju se ozre mož nakvišku, pa kako se prestraši!
Nobena jed mu več ne diši, nobena pijača mu ne gre v slast, ves bled
je v obraz, hoče vstati in oditi od kraljevske mize. Česa se je vendar

Damoklej tako prestrašil? Prej si je tako želel na kraljevem stolu pri kraljevi mizi sedeti — zdaj pa hoče bežati proč. Ko se je bil mož gori proti stropu ozrl, je opazil, da visi ravno nad njegovo glavo velik in težak meč, na tanki svilnati nitki obešen. Ta meč ga je tako prestrašil, da je popustil hitro kraljevo omizje.

V taki nevarnosti, kakor ta Damoklej, preljubi kristjani, smo mi, če smo z g u b i l i m i l o s t b o ž j o. Na tanki nitki visi naše življenje. Ta nit se utegne nepričakovano pretrgati. In če umrjete ob času, ko nimate milosti božje, kakošna je vaša večnost? In če tudi ne umrjete, vendar bo veliko praznosta ostala v vašem življenju, ako skozi več let v grehah živite.

Tako vas današnji praznik uči, kolike vrednosti je posvečujoča milost božja. Gotovo je Bog Marijo rad imel, pa v tej ljubezni svoji Bog ni dal Mariji pozemeljskih dobrot, ampak le p o s v e č u j o č o m i l o s t b o ž j o, ki je dragocen biser, več vreden, kot vse časno premoženje. Na Mariji vidimo, „da ponižnost, nedolžnost, dobrota srca med vsemi bogastvi še največ velja“. Nastopni adventni čas je v to odločen, da bi se mi za božične praznike dobro pripravili. Priprava naša naj bo, da se prenovimo in posvetimo v milosti božji. Amen.

J. Mikš.

2. Marija vedna zmagovavka peklenške kače.

(Deloma z ozirom na družbo treznosti.)

Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš njeno peto zalezovala.

I. Moz. 3, 15.

Francoski slikar je napravil tako-le podobo: Adam in Eva, prva dva grešnika, sta ravnokar spodena iz raja. Vrata za njima so se zaprla, pot pred njima je posuta z neštevilnim trnjem. Okrog in okrog je vse pusto in žalostno kot nasledek prvega greha. Ni čuda, da si Adam in Eva zakrivata obraz vsled tuge in sramote. Toda tam v daljavi se vidi od svetlobe vsa objana „žena“, „Devica“ z zvezdnato krono na glavi. Spodaj siče peklenška kača ter peneča se vzdiguje svojo glavo kvišku proti nebeški Devici; toda vse zastonj, Devica stopi na njeno glavo, in vzela je kači vso moč. S to tolažbo za vse neizrečeno hudo, ki čaka nje in vse

njihove naslednike, gredó prvi starši iz raja; z upanjem na Marijo se začne žalostni, trpljenja polni pot človeštva skozi svetovno zgodovino.

Marija je imela postati Mati Odrešenika svetá, Mati božjega Sina, ker le On je mogel svet odrešiti. Ali ni bilo torej potrebno, da je popolnoma brez vsacega najmanjšega greha, torej tudi brez izvirnega prišla na svet, da je mogla svetu dati Njega, ki je čistejši, kot solnce, ki je Bog in človek skupaj. To nam naznanja že prerok Izaija (61, 10), čegar besede je sv. cerkev prevzela v uvod današnje sv. maše: *Oblekel me je v oblačilo zveličanja in me ogrnil s obleko pravičnosti*, kar pomeni vso lepoto duše Marijine od prvega začetka njenega. In tega nas spominja današnji praznik; torej Marija (v prvem trenutku svojega življenja) je brez madeža izvirnega greha spočeta kot hči sv. Joabima in sv. Ane. To zaznamuje tudi navadna podoba brezmadežnega spočetja Device Marije, kjer stoji Marija kači na glavi.

Toda prečista Devica ni stala kači na glavi samo prvi trenutek svojega bitja, ampak vse dni svojega življenja. To spričujejo njene čednosti. In zato vam podam sedaj tudi dokaz na podlagi življenja Marijinega, da jo v duhu vidite stoječo kači na glavi ter nad vsemi grehi zmagujočo s svojimi čednostmi. Ti pa, Marija, vedna zmagovavka peklenske kače, bodi sedaj in vselej naša pomočnica!

Sv. Janez v skrivnem razodenju govori o kači, o zmaju, *kateri je imel sedem glav*. (12, 3). Te sedmere glave so nam lahko podobe sedem poglavitnih grehov. Tem sedmerim poglavitnim grehom pa je Marija, *Mati presveta* in *Devica močna* postavila nasproti sedem poglavitnih čednosti ter se v njih odlikovala tako, kakor še nobeno človeško bitje na zemlji ne, pa saj je samo ona prava *močna žena* svetopisemska. (Preg. 31, 10.) In sv. cerkev v današnji sv. maši kakor v njenem imenu hvali Boga s psalmistom (29, 2.) rekoč: *In nisi dal mojim sovražnikom se veseliti nad menoj*.

Oglejmo si sedaj Marijine čednosti v nasprotju s sedmimi poglavitnimi grehi zaporedoma.

I. V današnjem evangeliju smo slišali, kako je nadangel Gabriel pozdravil presv. Devico z nebeškim pozdravom: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!* Sam Bog jo torej pozdravlja po enem svojih prvih angelov; ali

pa se Marija mar kaj prevzame vsled tega? Niti sence prevzetnosti ni zaznati, ampak neizrečeno ponižna mu reče: *Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.* Sv. Bernardin pravi: „Ko je Bog Marijo storil Mater svojega Sina, jo je povzdignil k toliki časti, da bi je k višji ne bil mogel povzdigniti.“ A, ko Gospod Marijo povzdigne v čast Matere božje, katera je edina na svetu, imenuje se ona sama deklo Gospodovo. Tako ona, polna milosti, privoli v največje delo, katero je Bog storil za človeštvo.

Kristjani! Če hočemo tudi mi dobiti in imeti milost božjo, moramo se najprej ponižati pred Bogom; zakaj tako pravi sveto pismo: *Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost.* (Jak. 4, 6) In Jezus trdi: *Vsak, ki se povišuje, bo ponižan; in kdor se ponižuje, bo povišan.* (Luk. 14, 11.) Ponižnost je tako potrebna čednost, da človek brez nje še verovati ne more; napuh mu brani, um podvreči božjemu razodenju in voljo božjim in cerkvenim zapovedim.

2. Poglejmo dalje. V nasprotju z lakomnostjo je zadovoljnost (z najpotrebnišim) in radodarnost. Kdo ne bi občudoval zadovoljnosti Marijine ob rojstvu Jezusovem? Kdo njene siromaščine ob begu v Egipet? In vendar je bila pri vsem tem zadovoljna in čutila se nad vse srečno, pa zakaj? Zato, ker je imela svoje srce navezano le na Boga, in ne na pozemeljsko blago.

V Kani na Galilejskem zmanjka na svatovščini vina. Marija reče Jezusu, dobro poznajoča njegovo vsemogočnost in njegovo ljubezni polno Srce: *Vina nimajo.* (Jan. 2, 3.) Želeča svatom pomagati iz zadrege, razodene Marija svoje radodarno srce. Apostol je zapisal besede: *Dobrotljivosti pa in podeljenja nikar ne pozabite; ker taki darovi dopadejo Bogu.* (Hebr. 13. 16.) Pa Marija se je ravnala po tem nauku že pred sv. Pavlom.

Tudi nam, ljubi kristjani, velja ta opomin, in ravnali se bomo po njem toliko bolj, če pomislimo, da je rekel naš Zveličar: *Resnično, vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratev, ste mene storili.* (Mat. 25, 40.) Te besede se ozirajo na vsa dela krščanskega usmiljenja, ki jih storimo potrebnim siromakom, daljnim misijonom, domačim cerkvam. Zopet pravi sv. Pavel: *Slehern naj dá, kakor je namenil v svojem srcu, ne s žalostjo ali po sili, sakaj veselega darovanja ljubi Bog.* (II. Kor. 9, 7.)

3. Stopimo v duhu zopet v tiho hišico Nazareško. Ko se angel prikaže Mariji ter jej naznani, da postane po volji Najviš-

jega Mati božja, prestraši in zavzame se Marija tako, da jo mora sv. Gabriel tolažiti. Marija, ki je bila Bogu objubila vedno čistost, prestraši se angela v podobi zalega mladeniča in zavzame se nad tem, da bi postala mati, posebej Mati božja. Še le, ko izve po angelu, da bo le s pomočjo sv. Duha postala Mati Sina božjega, pa ostala vedna Devica, uda se Marija besedi Najvišjega.

S toliko ljubeznijo in gorečnostjo za sv. čistost je Marija zaslužila svoje častne pridevke: *Mati prečista, Kraljica devic in devic Devica*; o njej je pel pevec visoke pesmi: *Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi!* (4, 7) Sv. Bernardin pa piše o njej: „Vse njeno obnašanje je bilo tako čudno spodobno in lepo, da so vsi, ki so jo videli, na tem imeli najlepši zgled in nagib pobožnosti.“

Dragi kristjani! Zapomnimo si dobro besede sv. Duha v buk. modr. (4, 1): *O kako lep je čist rod v svetlobi* (svoje čednosti); *sakaj njegov spomin je večern, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh*. Zato nam je treba opreznosti in previdnosti po zgledu Marijinem ter varovati se na vso moč vseh takih grešnih priložnosti.

4. Hitimo naprej za Marijo k sv. Elizabeti, kamor „se je Marija vzdignila in jaderno šla v gore v mesto na Judovem“. (Luk. 1, 39.), Ondi je srečo voščila svoji teti ter jej ljubeznivo stregla pred in po rojstvu Janeza Krstnika. V tem se kaj lepo zrcali njena ljubezen do bližnjega, njena dobrohotnost, ko se je po težavnem potu potrudila k svoji postrežbe potrebni priletni sorodnici.

Zopet je tudi nam dala Marija s tem spodbuden zgled, kako imamo bližnjemu ne le vse dobro želeti, ampak tudi mu po svoji moči storiti. Tako opominja tudi apostol: *Z bratovsko ljubeznijo se ljubite med seboj . . . Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi*. (Rim. 12, 10. 15.)

5. In če vam sedaj hočem postaviti Marijo za zgled z mer nosti, kaj naj vam rečem? Vse njeno življenje daje najsijajniše spričevanje tej njeni čednosti. Če je bila ona *milosti polna* ter je *milost našla pri Bogu*, in jo kličemo *sedež milosti božje*, je brezdvomno tudi znala najstanovitniše krotiti v sebi neredno poželjenje po jedi in pijači ter je vživala oboje po pameti. Marija se je vse dni svojega življenja predobro zavedala tega, kar je zapisal pozneje apostol Pavel v listu do Rimljanov (14, 17): *Božje kra-*

ljestvo ni jed in pijača, ampak pravičnost, in mir in veselje v sv. Duhu. Kot najodličniši ud božjega kraljestva si je ona rajše marsikaj odrekla za telo, da bi mogla toliko bolj z bistrim umom in krepko voljo živeti pravično, mirno in veselo v Bogu, ter tako teh sadov sv. Duha vedno deležna biti.

Temu nasproti pa govori sv. Pavel o nezmernežih tako-le: *Veliko jih živi, o katerih sem vam že večkrat rekel, sedaj pa tudi jokaje rečem, da so sovražniki križa Kristusovega, katerih konec je poguba, katerih Bog je trebuh, in hvala v njih sramoti, kateri posemeljsko ljubijo.* (Fil. 3, 18. 19.) Te hude besede veljajo zlasti pijancem, kateri nočejo nič vedeti o tem, da se treba kristjanu zatajevati in premagovati, in so zato sovražniki križa Kristusovega; zakaj križ Kristusov vedno pridi-guje in zahteva krotitev telesnih počutkov in nerednih strasti. Zato je pa tudi sv. cerkev prišla na pomoč s posebno bratovščino, z družbo treznosti. Kateri ste se vpisali vanjo, in to vas je velika večina, ste obljubili:

a) Zdržati se, kar le mogoče, žganih opojnih pijač, zlasti s špiritom napravljenega žganja.

b) Varovati se vsake nezmernosti v pijači ter po mogočnosti ogibati se v nezmernost zapeljujočih priložnosti in družčin in tudi druge po možnosti od tega odvrčevati.

c) Zmoliti vsak dan po dve češčenamariji, in sicer eno za-se za stanovitnost v storjenem sklepu, drugo pa za spreobrnjenje grešnikov, zlasti pijanosti udanih.

č) Ponoviti vsako leto na današnji praznik obljubo treznosti (po tem navodilu . . .).

Žalibog, da se te obljube v teku leta mnogi jako slabo za-vedajo, v skušnjavah silno hito pozabijo na zgled sv. Družine ter se bližnji priložnosti kajmalo ustavljajo. (No, pa priložnosti in družčin zlasti za žganjepitje je v naši fari zmiraj več, ker se žganjarije zadnja leta nepotrebno množe iz lakomnosti ali dobička-željnosti nekaterih in popustljivosti drugih, ki imajo kaj oblasti v rokah. Za tuje grehe pri tem se seveda nihče ne meni. Med tem ko se je v zadnjih desetih letih število ljudi v naši fari pomnožilo za kakih 50, je število krčem in žganjarskih beznic neprimerno narastlo. Vprašam vas, kako se more pri tem dobro goditi cerkveni družbi treznosti? Kaj bo z mladino, ki ima čedalje več priložnosti popivati in zapravlјati dušne in telesne moči?)

6. Oj te žalostne misli za sedanost in prihodnost obrnimo se zopet k preblaženi Devici Mariji, da vidimo, kako se ona le-sketá v nadaljni čednosti, v potrpežljivosti, v krotkosti. To je tista čednost, s katero človek premaguje vse želje po maščevanju in kroti vsako krivično jezo in nevoljo.

Le ozrmo se vsaj nekoliko v trpljenje Odrešnikovo. Še preden je prinesel božji in Marijin Sin težki križ na goro Kalvarijo, je vedela presveta Mati, koliko je imel pretrpeti, ko so ga neusmiljeno zvezali, krvavo bičali, grdo zasramovali, v ječo vrgli. Kolikor toliko jej je o tem hojil naznanjat sv. Janez, kakor pravijo cerkveni pisavci. Ko pa je Jezus prabit na križ ter visi tri ure na njem, tedaj pa nam sv. pismo naravnost pové, da je bila božja Mati tudi priča vsega tega. *Poleg križa Jezusovega pa so stale njegova Mati in druge pobožne žene.* (Jan. 19, 25.) Nič pá ne pové sv. pismo, da bi se bila Marija togotila in jezila nad mučilci Jezusovimi. Stala je, ni omedlela in se zgrudila pod sv. križem, akoravno je meč britkih bolečin že sedmič presunil njeno srce. Oh, kolika potrpežljivost, kolika krotkost!

Tudi nas opominja Bog k tej čednosti po trpečem Odrešniku, po prežaljeni *Kraljici mučenikov* in po svojih aposteljnih. Prvak aposteljnov uči v svojem 1. listu: *Ne povračujte hudega za hudo, ne kletve za kletev, temveč nasproti dobro voščite.* (I. Petr. 3. 9.) In ko nam božja previdnost in ljubezen pošilja razne križe, zavedajmo se vedno, da smo le potniki in še v solzni do'lini, spomnimo se pri tem večkrat besedi sv. Pavla, ki takole opominja: *Oblecite tedaj, kakor izvoljeni božji . . . ponišnost, pohlepnost, potrpežljivost. Prenašajte eden drugega, in odpustčajte si med seboj, če ima kdo čez koga pritožbo; kakor je Gospod vam odpustil, tudi vi.* (Kol. 3, 12. 13.)

7. Slednjič pride na vrsto tista čednost, ki nas nagiblje, da voljno storimo vse, kar pospešuje božjo čast in naše dušno zveličanje, po opominu aposteljnovem: „Ne bodite leni v skrbi, bodite goreči v duhu, služite Gospodu.“ (Rim. 12, 11.) Ta čednost je krščanska g o r e č n o s t.

V tem oziru poglejmo Marijo, kako zvesto opravlja svoje pobožnosti v tempeljnu, tudi take, katerih po Mojzesovi postavi ni bila dolžna opravljati. Beremo dalje v dejanju apostoljskem tudi na Marijo se ozirajoče besede: „Vsi ti so bili enega duha in so stanovitni bili v molitvi z ženami in z Marijo, materjo Jezusovo.“ (Dej. ap. 1, 14.) Služiti Bogu prav goreče, moliti ga in svoje

stanovske dolžnosti zvesto spolnovati ter se zveličati, to je naša dolžnost in naš namen, od Stvarnika nam odločen. Svetopisemski pridigar tako-le govori: *Karkoli more tvoja roka storiti, urno stori, ker na spodnjem svetu, kamor ti hitiš, ni ne dela, ne umnosti, ne modrosti, ne vednosti.* (9, 10) In apostol pravi: *Pobožnost je za vse koristna, in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.* (I. Tim. 4, 8.).

Sklenem. Sv. Pavel je pisal Titu (2, 12), *da se odpovejmo hudo-
biji in posvetnim željam ter tresno, pravično in bogaboječe živi-
mo na tem svetu.* Prvo adventno nedeljo pa nas je sv. cerkev opom-
nila z besedami taistega aposteljna, ki jih je pisal Rimljanom (13, 13.): *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pija-
nosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivi-
vosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa t. j. vzemite
v se njegove (Jezusove) misli, njegovega duha, in posnemajte njegova
dela, kakor razlaga to sv. Bazilij.*

Današnji praznik in še večkrat med cerkvenim letom pa nam sv. cerkev stavi pred oči Mater Jezusa Kristusa in po njej, stoječi kači na glavi, nam kliče v smislu današnje pridige: „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v prevzetnosti in lakomnosti, ne v nečistosti in nevoščljivosti, ne v požrešnosti, ne v jezi, ne v lenobi, temveč v ponižnosti in radodarnosti, v čistosti in dobrotljivosti, v zmernosti, v krotkosti, v gorečnosti!“
Amen. V. Bernik..

Tretja adventna nedelja.

1. Kdo je Jezus Kristus?

V sredi med vami pa stoji, ki ga vi ne poznate. Jan. 1, 26.

Ko je videlo judovsko ljudstvo ostro življenje sv. Janeza, ko je slišalo njegove presunljive nauke, je reklo: „Tako nas še nihče ni učil.“ Ljudstvo ga je častilo in ga imelo za kaj več, kot navadnega človeka. Judje so torej poslali duhovnov in levitov do njega, da so ga vprašali: „Kdo si ti?“ On jim je pa odgovoril: „Nisem Kristus, ne Elija, ne prerok.“ Časti od ljudi Janez ni iskal. — Pravi Kristus, pravi Zveličar je bil že tedaj rojen, je že bival med njimi, a Judje ga niso spoznali. Zato je sv. Janez rekel: „Sredi

med vami stoji, ki ga vi ne poznate. Sredi med njimi je bil, pa ga niso spoznali, ker ga niso hoteli spoznati. Prišel je v ponižnosti, v uboštvu; takega si pa Judje niso mislili Mesije, in zato ga niso hoteli spoznati.

Že devetnajststo let je Jezus med ljudmi, dela med njimi po sv. cerkvi, prebiva med njimi v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, a še dandanes bi mogel sv. Janez reči v marsikaterem oziru: *Sredi med vami pa stoji, ki ga vi ne poznate*. Vera v Jezusa ni dovolj živa, njegovi nauki se premalo izpolnjujejo. Dragi v Kristusu! Ko bi Jezusa vsi prav spoznali, potem bi pač bolj natančno izpolnjevali njegovo sv. voljo. Primerno se mi zdi, da se danes skušamo utrditi v veri v Jezusa Kristusa. Zato stavim sedaj slovesno vprašanje: Kdo je Jezus Kristus? — In na to vprašanje bom odgovoril v mojem današnjem govoru.

Kdo je Jezus Kristus? — Evangelist sv. Janez nam odgovori: *In principio erat Verbum . . .* S temi besedami je vse povedano. Ko je bil Bog svet ustvaril, je bilo vse v najlepšem redu in soglasju. Vse stvari so se zedinile, da bi spodobno častile stvarnika. Ko je pa Bog na poskušnjo postavil angela in človeka, oh, oba sta padla in postala Bogu nezvesta. Angele je Bog precej zavrzel, človeka pa se je usmilil, in mu obljubil Odrešenika. Te obljube človeštvo ni nikdar popolnoma pozabilo, posebno živo pa se je ohranil spomin nanjo pri judovskem ljudstvu. Bog sam je celi stari vek po predpodobah, posebno pa po prerokih gojil ta spomin, in budil v judovskem ljudstvu hrepenenje po Zveličarju. In ko so se časi dopolnili, pravi sv. evangelij, je angel prišel k Mariji in rekel: *Ti boš sinu rodila in njegovo ime bodi Jezus. On bo velik in imenovan bo sin Najvišjega; on bo božji Sin*. — Jezus Kristus, Marijin sin, je ob enem Sin božji, torej pravi Bog in človek skupaj.

Premišljujmo sedaj, kako se v Jezusu razodeva njegova božja in človeška narava. Rodil se je v revnem hlevu, kjer ni bilo razen jasli in nekoliko slame ničesar drugega. Kristus se je tedaj rodil v tako revnih razmerah, kakor noben drug človek. Komaj pa se je rodil, že se razodeva njegova božja čast. Zvezda se prikaže nad hlevcem, in angeli naznanijo njegovo rojstvo pastircem v betlehemiški okolici. In tedaj pridejo zastopniki judovskega ljudstva in zastopniki paganstva, namreč pastirji in Modri iz jutrove dežele; ne najdejo drugega, kot revno mater in vbogo

dete ležeče v jaslicah, vendar poučeni od sv. Duha, pokleknejo pred njega in ga molijo kot svojega pravega in živega Boga. In Herod, ki se boji ubozega otroka, ali ni tudi on priča, da je Jezus Kristus v resnici pravi Bog?

Štirideset dni po rojstvu nesó dete Jezusa v tempelj, da bi ga darovali Bogu, kakor je bilo zapovedano v Mozesovi postavi. In darovali so ž njim vred dve grlici. Glejte, uboga mati Marija ni imela kaj družega darovati. — Pa čujte! Neki starček, ki je že dolgo čakal prihoda Zveličarjevega, se približa materi, srčno pozdravi detece kot svojega resničnega Odrešenika in ga imenuje luč, ki je poslana v razsvetljenje nevernikov.

Herod se je silno bal za svoj kraljevi prestol. Zatorej je hotel umoriti sv. družino in Modre iz Jutrovega. Toda Bog pošlje angela, ki veli sv. družini v Egipt, Modrim pa naroči, naj se po drugi poti vrnejo domu. Vprašam zopet: Ali se ne razodeva zopet tukaj božja narava Kristusova?

Dete raste v starosti in modrosti in s svojimi modrimi vprašanji in odgovori osupne celó pismarje v templu. V resnici, tako govoriti je zamogel le Bog.

Poglejte! Jožef in Marija, ki sta Jezusa že tri dni iskala, ga naenkrat najmeta v templu, in Marija v svoji veliki žalosti mu rahlo in spoštljivo očita, rekoč: *Sin, zakaj . . .* To očitanje ni merilo na Jezusa - Boga, marveč na Jezusa - človeka. On pa, da bi razodel svojo božjo naravo, odgovori: *Zakaj sta me tako dolgo iskala? Ali nista vedela, da moram biti v hiši mojega Očeta?*

Jezus se poda k Jordanu, in se dá krstiti od Janeza Krstnika. Ne kot Bog, marveč kot človek se je dal krstiti. Pa v tistem trenutku je Bog Oče razodel njegovo božjo naravo. Nebo se je odprlo, in sv. Duh se je prikazal v podobi goloba in zaslišal se je glas: *Hic est filius . . .* Torej se je tudi tukaj očitno pokazala božja, kakor tudi človeška narava Kristusova. — H Kristusu človeku je prišel satan, da bi ga skušal. In Kristus-Bog ga je zapodil od sebe. Kot človek je občutil v puščavi lakoto. Kot Bog pa si je dal po angelih iz neba prinesiti hrane. — Ko se je s svojimi učenci vozil po Genezareškem jezeru, je zaspal po svoji človeški naravi. Vihar nastane tako grozen, da se učenci bojé pogina. Pokličejo Jezusa in on kot Bog veli vetrovom in v tistem trenutku vtihnejo. — Kot človek se je skrnil pred svojimi sovražniki; kot Bog pa je zapovedal hudobnim duhovim, da zapusté obsedene. — Kot človek je žaloval in se jokal pri grobu Lazar-

jevem. Kot Bog pa je Lazarja obudil k življenju. — Kot človek je bil tako reven, da ni imel kam položiti svoje glave. Kot Bog pa je z malimi kruhi nasitil 5000 ljudi. — Kot človek je trpel razne nezgode in pomanjkanje. Kot Bog pa je vsem nadložnim pomagal: slepim dal videti, gluhim slišati, mutastim govoriti, hromim hoditi. — Kot človek umiva svojim učencem noge; kot Bog pa vé za njihove najskrivnejše misli.

Kot človek je bil Kristus na vrtu Gecemani užaljen in oslabljen do smrti; kot Bog pa je podrl vse svoje sovražnike z eno samo besedo na tla. — Kot človek je bil prodan, zatajen, zatožen, zasramovan, bičan, s trnjem kronan, s sramotivnim rdečim plaščem ogrnjen. Kot človek je bil v smrt obsojen. A kot Bog govori pred Pilatom besede resnice in osramoti vse svoje sovražnike. — Kot človek trpi na lesu sv. križa tri dolge ure neznosne bolečine, posebno pekočo žejo; je celo na sv. Križu zasramovan. Kot človek umrje in je pokopan. Vojaki stražijo njegov grob. Ali tudi v svoji smrti razodeva svojo božjo moč. Kajti solnce otemneva, skale pokajo, zemlja se trese in grobovi se odpirajo; in on, dasiravno je bil mrtev in je bilo njegovo Srce prebodeno v jasen dokaz smrti, on je vendar tretji dan veličasno vstal in vsi njegovi stražniki so ubežali.

Že ta dogodek edin je zmožen prepričati nas, da je bil Jezus res pravi Bog. Tega nas pa tudi prepriča njegov nauk in njegovo delovanje. Nikjer se ni učil, vendar je presegel učenost vseh modroslovcev. Pred njegovim rojstvom je bilo ustanovljeno mnogo šol, v katerih se je predaval nauk o bistvu, pričetku človeka, kakor tudi o njegovih dolžnostih in pravicah. Toda vsi ti nauki niso mogli razpršiti teme, v kateri je tavalno človeštvo. Jezus Kristus pa, dasiravno je bil njegov učenik revni tesar in njegova učilnica mala delavnica, nas je poučil o vsem: O Bogu, o naši razmeri do Boga, o našem namenu, o večnosti, sodbi, večnem plačilu itd. Učil je, da je gosposka postavljena od Boga, torej namestnica božja; pokorščina ni sramota, marveč dar, ki ga pokladamo pred Boga; mož ni samo gospodar, marveč pomočnik in varuh žene; bogastvo ni samo, da nam lajša življenje, marveč da z njim podpiramo uboge; revščina ni sramotivna, marveč Bogu posebno prijetna. Posel ni suženj, marveč tudi on vživa vse človeške pravice. Vprašam vas: Kje, kdaj in kdo je učil kaj enacega? Ali se ne pozna tem naukom na prvi pogled, da so v resnici božji?

Jezus sam se pa tudi spoznava z jasno besedo božjega Sina: *Jas in Oče sva eden; kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Tako zelo je Bog svet ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sina na svet.* Svojo božjo moč je pokazal s čudeži in prerokbami. Jezus je prerokoval, da bo tempel Jerusalemski razdejan in judovsko ljudstvo na vse kraje razpršeno. Komaj dobrih 30 let in tempel je bil razdejan, ljudstvo pa na vse kraje razpršeno in še dandanes nima svoje dežele, ne svojega kralja. Kristus je nekdaj obljubil, da bo na sv. Petru kakor na skali zidal svojo cerkev, in njega postavil za poglavarja in pastirja svoje črede. In glejte, več kot 1800 let so rimski papeži, nasledniki Petrovi, zaščitniki in poglavarji sv. cerkve Kristusove. Resnično, on, ki je s tako gotovostjo napovedoval prihodnje reči, on je bil v resnici vsega-veden, vsegapričujoč, bil je pravi Bog.

Da je bil Jezus pravi Bog, pričujejo pa tudi možje, ki zaslužijo naše popolno zaupanje. Sv. Janez Krstnik sam pravi, da ni vreden odvezati mu jermena njegovih čevljev. In drugi pot pokaže s prstom nanj in pravi *Ecce Agnus Dei* . . . In kako prepričanje imajo o Jezusu apostoli, ki so z njim več let občevali? Sv. Peter naravnost spoznava božjo naravo Kristusovo, ker mu pravi: *Ti si Sin živega Boga.* Ko je Jezus obljubil svoje meso dati v jed in kri v pijačo, so našli učenci to govorjenje trdo. In ko jih je hotel odpustiti, reče Peter: *Kam naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja. Mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin večnega Boga.* Sv. Tomaž: *Deus meus* . . . Sv. Pavel. V Jezusovem imenu se morajo pripogniti vsa kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Ako je pa Jezus pravi Bog, je božji tudi njegov nauk, ki je ohranjen v nezmotljivi sv. cerkvi, je božja sv. cerkev sama, ker je ustanovljena od njega samega. Gorje torej njemu, ki ne veruje v Jezusov nauk, ki sv. cerkev, njegovo nevesto zametuje in zasramuje.

Razvil sem danes pred vašim obličjem podobo Jezusa Kristusa, Boga in človeka. Katera čuvstva nas bodo obdajala pri tem pogledu? Kaj nam je storiti? Mi moramo v Jezusa verovati, njega moliti. Ni zadosti, da verujemo v neko višje bitje, marveč verovati moramo v Jezusa Kristusa. Ne velja pa vera in češčenje le v besedah, marveč sklenjeno mora biti tudi z dejanjem. Ne zadostuje vera v srcu, pokazati se mora tudi na zunaj. Zgodovina nam pravi, da ravno vera v Jezusa je obudila može, ki so veli-

kanske zavode ustanovili v prid trpečega človeštva in za katere so živeli in trpeli. Taki možje so: Sv. Vincencij Pavl., sv. Frančišek Seraf., sv. Karol Bor. itd. Kaj so tem svetim možem nasproti oznanovanci novodobnega človekoljubja? — Kjer ni krščanske ljubezni, kjer ni Kristusa, tam vlada le hlimba ali pa sebičnost.

Zatoraj oklenimo se Jezusa Kristusa! On naj vlada čez našo pamet, čez našo voljo in srce. O presladki Jezus! Ne zapusti nas, marveč ostani vedno pri nas, ker mi potrebujemo tvoje pomoči in tolažbe. O mili Jezus, pridi k nam in ostani v naših šolah, razsvetluj učnike in učence. Ostani v delavnicah umetnikov, da te nikdar ne pozabijo in prave umetnosti ne oskruniijo. Ostani v kočah siromakov, da svojo revščino z voljo prenašajo. Ostani pri bogatih in mogočnjakih, da svojega imetja ne zlorabijo, marveč vestno s premoženjem ravnajo in ubožne podpirajo. — Ostani v mestu in na deželi pri svojem ljudstvu, da ne postane žrtev brezvestnih zapeljivcev. Ostani pri nas vseh v življenju in smrti. Amen.

P. H.

2. Dvojni glas božji.

Danes, ko slišite Boga glas, nikar ne otrdite svojega srca. Ps. 94, 8.

1. Mnogoteri ljudje so zakopani v temo posvetnosti in pregrešnosti: njim velja svaritev Jezusa Kristusa, ki pravi: *Kaj namreč pomaga človeku, ki ves svet pridobi, na svoji duši pa pogubo trpi?* (Mat. 16. 26.) Naj bi se na tako mogočen glas Jezusa Kristusa predramili, izbudili iz grešnega spanja, ter rešili in zveličali svojo dušo v pravi pokori.

2. Zato nam sveta katoliška cerkev ves čas adventne dobe pred oči stavi spokornika — Janeza Krstnika; on je pravi spokornik, po svoji obleki — preprost kožuh je imel, — po svojem živēžu, kobilice in divjo strd je jedel — po svojem govoru, ker je rekel: *Jaš nisem vreden Jezusu jermena njegovih črevljev odvezati*, po svojih pridigah, ker je govoril: *Jaš sem glas vpijočega v puščavi*. Ta glas tudi nas opominja greh zapustiti, se k Jezusu obrniti v pravi pokori, govoreč z besedami spokornega kralja Davida: *Danes, ko Boga glas slišite, nikar ne otrdite svojega srca*. (Ps. 94, 8.)

3. Grešniki se radi izgovarjajo: Nihče nas ni klical k pokori — v vinograd gospoda Boga — še na sojbi se hočejo izgovarjati

Kdaj smo te videli, ali slišali; pa zastonj! ker glas božji vedno doni po celem svetu; samo treba je, da glas Boga poslušamo, da bi se spokorili in zveličali. Zato vam naznamim danes: Dvojni božji glas, ki nas k pokori kliče, in sicer ta sta:

1. Pridigar;
2. Vest.

Kdor ima ušesa za poslušanje, naj pazljivo posluša! O božjem glasu vam govorim.

B. 1. Nekdaj je Bog osebno govoril Adamu v raju. Abrahamu je govoril v podobi tujega popotnika; Mojzesu je govoril v puščavi iz gorečega grma; nam pa božji glas doni po pridigarju, namestniku Jezusa Kristusa. a) Sv. Avguštin pravi sam o sebi, da, ko je še v grehih živel, je bil podoben zaspanemu človeku, ki bi moral že vstati, pa pravi: Bom že bom že vstal! pa je zopet zadremal, in zaspal, dokler ga božji glas — goreči pridigar, sveti Ambrož, milanski škof, ni zbudil iz pregrešnega spanja. Saj sveto pismo nam spričuje, da pridigarji so božji glas Tako že sveti apostol Pavel paganskim Korinčanom piše: *Namesto Kristusa smo tedaj poslani, kakor da bi Bog po nas opominjal. Prosimo namestu Kristusa: Spravite se z Bogom.* (2. Kor. 5, 20.) In hvali Tesaloničane, ki so božji glas poslušali, besedo božjo verno sprejeli, in postali kristjani; on pravi: *Zato tudi mi neprenehoma Boga hvalimo, da, ko ste sprejeli od nas oznanilo Božje besede, ga niste sprejeli za človeško besedo, temuč (kar tudi resnično je) za besedo Boga, kateri dela v vas, ki ste verovali.* (1. Tes. 2, 13.) In sveti apostol Pavel tirja, da nas cenite ko služabnike Kristusa, ko pravi: *Kdor vas posluša, on mene posluša.* (Luk. 10, 16.)

b) Božji glas — pridigar — je že mnogotere zaspane grešnike ali mlačneže prebudil: Svetega Frančiška Asiškega; bil je posveten, bogat, poželjiv; pridigarji so ga poklicali na stezo pobožnosti. Ravno tako je svetega Benedikta, in celo vrsto mladeničev in dekllic božji glas pridigarja poklical iz razuzdanega življenja na dišečo stezo, ki pelje v nebesa. Tak božji glas tudi tebe, moj kristjan, kliče k pokori in pobožnemu življenju, posebno zdaj v svetem adventnem času: *Danes, ko Boga glas slišite, ne otrdite svojega srca.*

Pa pridigar svoje delo skonča, njegov glas leti mimo tvojih ušes, mimo srca tvojega — in vse je pozabljeno. Drugo nedeljo

ne prideš poslušat, ker se bojiš posvaritve, in če morda kdo pol leta več ne sliši pridigarja, zato pa še imamo drug božji glas, ki je zmiraj pri nas, in ga poslušati moramo in ta drugi božji glas je :

2. Vest; to je tisti glas v našem srcu, ki nam vedno pravi, kdaj smo kaj hudega storili, ali dobrega opustili. Ta božji glas ne utihne — ne doma — ne pri veselici, ne pri delu, še v spanju ne; skrij se, zadelaj si ušesa, potuj, moli — vest se ti oglašča. In ako ta božji glas v mladosti zadušiš in živiš v grehah, te bo na stare dni tembolj plašil in strašil, kakor hudobnega kralja Antioha. (1. Mak. 6, 12—13.) Umiril boš pa ta glas, ako svojo slabo vest potolažiš v dolgi spovedi, — to je taka spoved o celem življenju ali o dobi več let, da se vseh svojih grehov po imenu, po številu in okolščinah zatožimo, po zgledu grešnega kralja Ezekija, katerega je na smrtni postelji slaba vest pekla, da je k Bogu milo zdihujoč, govoril: *Vpričo tebe bom premišljeval vsa svoja leta v bridkosti moje duše.* (Iz. 38, 15.) Kaj pa tebe slaba vest peče, da si ves bleđ in bolehen! Ali se boš dolgo ustavljal temu božjemu glasu, ki te tako silovito žene k spovednici? *Danes, ko Boga glas slišite, ne otrdite svojega srca.* (Ps. 94, 8.)

C) Dvojni božji glas nas kliče v nebesa: pridigar in pa vest. Poslušajmo ta božji glas; pripravimo pot Gospodu Jezusu Kristusu v naše srce. Amen.

S. Gaberc.

Četrta adventna nedelja.

1. Judje so Jezusa zavrgli.

Glas vpjiočega: Pripravite pot Gospodovo.

Luk. 3, 4.

Pred 1900 leti je ves svet že željno pričakoval Odrešenika, da bi človeštvo rešil iz grozne reve. Ne samo Judje, izvoljeno božje ljudstvo, ampak tudi med pogani najboljši in najmodrejši možje, so spoznali, da se človeštvo mora pogubiti časno in večno, ako ne pride pomoč od zgoraj iz nebes. Grozna nevednost je bila med ljudmi, ker niso vedeli odgovoriti na najvažnejša vprašanja, ki zadevajo človeka: čemu so na zemlji, kaj bo z njimi po smrti, niso poznali več pravega Boga in so se vdali najbolj nespametnemu nagnusnemu malikovanju. Rimljani, najbolj olikano

ljudstvo, so imeli na tisoče bogov. Še večja pa je bila razuzdanost med ljudmi; ni je bilo med njimi več nobene čednosti, ne ljubezni, ne pravice, ne poštenja; močnejši so zatirali slabejše in ravnali s sužnji, kakor z živino. Zato ni čudno, da so Judje, pa tudi mnogi med pogani, pričakovali izredne pomoči, da se reši človeštvo. In zdaj se je že dopolnil tisti čas, ki ga je Bog določil, da pride Odrešenik. Minulo je 490 let, kakor je prerokoval Daniel, od tistega časa, ko je bil Jeruzalem zopet pozidan. Kraljeva palica je bila odvzeta od Judovega rodu. Prikazal se je ob Jordanu čudoviti mož, o katerem je prerokoval Izaija prerok, da bo ljudstvo pripravljal na obljubljenega Mesija. Tako pripoveduje sv. Luka v današnjem evangeliju: „*Petnajsto leto cesarja Tiberija, pod velikima duhovnoma Anom in Kaifom, je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu, v puščavi (da naj ljudi pripravlja na Odrešenika), in je prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval krst pokore v odpuščanje grehov, kakor je pisano v bukvah govorov Izaija preroka: Pripravite pot Gospodovo.*“ Odrešenik je bil že rojen od kraljeve Device iz Davidove hiše, živel je zdaj v Nazaretu, bil star že 28 let in kmalu je imel stopiti očitno med svoje ljudstvo. Sv. Janez Krstnik je naravnost nanj kazal ljudem: *V sredi med vami stoji, ki ga vi ne poznate. On je, kateri za menoj pride, kateri je bil pred menoj, kateremu jaz nisem vreden jermenov od čevljev odvesati.*

Mislili bi, da bodo Judje z največjim veseljem sprejeli svojega Odrešenika, kateri pride k njim kot kralj, da bo vladal svoje ljudstvo, kot prerok in učenik, ki jih bo učil resnico in pravico, kot veliki duhoven, ki jih bo spravil s pravičnim Bogom. Toda ne! Sv. Janez pravi: *V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli.* Med svoje izvoljeno ljudstvo je prišel, pa ga niso spoznali za svojega kralja, učenika in odrešenika, ampak so ga zavrgli. Morda, ko bi bil prišel Jezus Kristus, naš Odrešenik, na svet med pogani in nevernimi Rimljani, bi ga bili sprejeli in vanj verovali; njegovi bratje pa so ga zavrgli. Zavrgli so ga v njegovi trojni časti: 1) kot kralja v Betlehemu, 2) kot preroka v Nazaretu, 3) kot duhovnika v Jeruzalemu.

I. Prišel je na svet včlovečeni Sin božji kot kralj, ne posvetni kralj, kakor drugi, ki vladajo čez telesa, ampak kot

kralj src, kralj duš. Tako je prerokoval kralj David v psalmu 102. Tu govori Mesija, Sin božji sam, rekoč: *Fas sem od Njega (Boga Očeta) kralj postavljen čez Sion, njegovo sveto goro, ter oznanujem njegovo povelje. Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti; danes sem te rodil. Prosi me, in dal ti bom narode v delež in pokrajine zemlje v tvojo lastnino.* Prerok Izaija (9. 6.) je pisal: *Dete nam je rojeno, Sin nam je dan, na njegovi rami je poglavarstvo, in njegovo kraljestvo se bo razširjalo,* (dokler se ne bo razširilo med vse narode). Zato je tudi rekel nadangel Gabriel, ko je Mariji oznanil: *Glej, spočela boš v svojem telesu in sina rodila. Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.* To pomeni: Gospod Bog ga bo postavil za kralja čez ves Izrael, kakor je bil David kralj čez ves Izrael, to je, čez vse človeštvo, ker je izraelsko ljudstvo pomenilo v predpodobi ves človeški rod. Kraljeval bo v hiši Jakobovi, zopet pomeni vse človeštvo. Zakaj iz pozemeljskega kraljestva kralja Davida se je imelo povzdigniti duhovno nebeško kraljestvo velikega Davidovega naslednika Mesija, Odrešenika, duhovnega nebeškega kralja. Iz izraelskega ljudstva in vseh narodov zemlje se bo naredilo veličastno božje kraljestvo, in Sin božji bo njegov kralj na veke, ker ob koncu časov se bo nebeško kraljestvo na zemlji spremenilo v božje kraljestvo v nebesih.

Sin božji, Jezus Kristus, kralj večnosti, je tedaj prišel med svoje ljudstvo, pa njegovo ljudstvo ga ni sprejelo in ga je zavrlo kot kralja in sicer

1. v Betlehemu. V ravno tistem mestu, katero so Izraelci s ponosom imenovali Davidovo mesto, so Judje zavrli Sina božjega, ki je prišel iz rodu Davidovega, kot kralja. — Dve uri od Jeruzalema je Betlehem, Davidovo mesto. Tu je stala rojstna hiša kralja Davida, tukaj je v svoji mladosti pasel čede svojega očeta, tukaj ga je Samuel mazilil za kralja. Toda velika nesreča je obiskala s časom Davidov rod, Davidova hiša je ubožala in morali so delati za vsakdanji kruh, kraljeva palica je prešla od Davidovega rodu, rimski cesar je vladal nad Jakobovimi in Davidovimi otroci. Ravno se je pripravljajl rimski cesar Avgust, da bi jih preštel, in je ukazal, da se morajo vsi popisati, vsak v svojem mestu. Pokorna cesarjevemu ukazu sta šla tudi Marija in Jožef, zadnja potomca iz hiše Davidove, v betlehemsko mesto.

Dasiravno med vsemi, ki so prišli takrat v Betlehem, najbolj plemenita, ker sta bila kraljeve krvi, sta bila vendar najbolj uboga, brez kraljevih služabnikov, v ubožni obleki sta trudna hodila od hiše do hiše, od vrat do vrat. Toda zastonj trkata na vrata in prosita malo prostora za prenočevanje, nobeden ji ne pozna, nobeden ji ne sprejme pod streho. Tema se že dela, in še sta pod milim nebom, zato zapustita trdosrčno mesto Davidovo Betlehem in ne daleč zunaj mesta najdeta podrtijo nekdanjega Davidovega gradu, ki je pastirjem služila za hlev. Noter gresta počivat, in tu je prišel na svet edinorojeni Sin božji, Bog od vekomaj, sin Marije Device in sin kralja Davida, ki ga je Bog Oče poslal, da bi Davidovo kraljestvo v duhovnem pomenu zopet povzdignil, da bo kraljeval v hiši Jakopovi, v božjem kraljestvu na vekomaj. Glejte, v svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli.

2. Še enkrat je prišel Sin božji kot kralj med svoje ljudstvo. To se je zgodilo pet dni pred njegovo smrtjo na cvetno nedeljo. Takrat se je izpolnilo prerokovanje Čaharijevo: *Močno se veseli, hči Sijonska, raduj se, hči Jeruzalemska! Glej, tvoj kralj pride k tebi, pravičen je in Rešenik, on je ubog in sedeč na oslici, in sicer na mladem osličnem žebetu.* Takrat se je zdelo, da hoče Izraelsko ljudstvo sprejeti Jezusa Kristusa kot svojega kralja. Ko so ljudje slišali, da Jezus gre v mesto, sedeč na žebetu oslice, so vzeli palmove veje in so mu šli naproti, razgrinjali so svoja oblačila po potu, drugi so veje sekali z dreves in stlali na pot. Množice pa, katere so spredaj in zadej šle, so vpile, rekoč: *Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem, kralj Izraelski.* Takrat se je zdelo, da ga hočejo sprejeti kot kralja. — A ni še minulo pet dni, pa so zavrgli svojega kralja, ki jim ga je Bog sam poslal. Le pogledajte to nehvaležno, nestanovitno, lahkomiselnost ljudstvo na veliki petek zjutraj, kako se gnete pred Pilatovo hišo, in kriči, in vpije in tirja Jezusovo smrt. Pilat je Jezusa ven pripeljal oblečenega kot kralja s škrlatastim plaščem, s trnjevo krono, in v roki trst namesto kraljeve palice. Pilat je rekel Judom: „Glejte, vaš kralj!“ Oni pa so vpili: „Proč ž njim, proč ž njim, križaj ga!“ Pilat jim reče: „Ali vašega kralja bom križal?“ Veliki duhovni so odgovorili v imenu vsega ljudstva: „Mi nimamo kralja razen cesarja“, in so tiščali z velikim vpitjem, da naj bo križan. — Glejte, tako so drugič in za vselej Judje zavrgli Jezusa, svojega kralja. Izpolnilo se je, ker pravi sv. Janez Ev.: *V svojo*

lastnino je prišel, (v svoje kraljestvo), pa njegovi ga niso sprejeli, in so ga zavrgli in izročili v sramotno smrt na križu.

II. Jezus Kristus je prišel na svet kot veliki prerok in učenik nove zaveze, ki ga je Bog obljubil svojemu ljudstvu in vsem ljudem, da jih bo učil Boga spoznavati in mu prav služiti. Tako je Bog govoril po Mojzesu Izraelskemu ljudstvu: *Obudil jim bom preroka izmed njih bratov tebi enacega. ter bom položil svoje besede v njegova usta, in jim bo govoril vse, kar mu bom zapovedal.* Na gori Tabor je Oče nebeški slovesno oznanil, da je Jezus Kristus od njega poslani učenik: *Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadenje, njega poslušajte.* Le pogledjmo, kako so Judje sprejeli Jezusa kot preroka in učenika.

1. Ko je bil Jezus dvanaajst let star, je prvokrat pokazal eden žarek svoje božje modrosti, s katero bo učil ljudi. Takrat je sedel v templu sredi učnikov in pismarjev, jih je poslušal in izpraševal, tako da so se vsi čudili njegovemu umu in odgovorom. Takrat se je zdelo, da bodo Judje sprejeli Jezusa kot svojega učenika. Ko je očitno stopil med ljudi in jih učil in s čudeži potrjeval svoj božji nauk, so ga mnogi poslušali in vanj verovali, ter vsi prevzeti pričali: *Resnično ta je prerok, ki ima na svet priti.* A vendar so ga ravno v njegovem domačem mestu, kjer je bil izrejen, v Nazaretu, zavrgli kot preroka in učenika.

2. Prvo leto svojega učenja je prišel Jezus v Nazaret in je šel sobotni dan v shodnico, da bi učil. Dali so mu bukve sv. pisma, in ko jih je odprl, je našel mesto, kjer piše Izaija o prihodnjem Odrešeniku, kakor bi govoril te besede: *Duh Gospodov je nad menoj, zato me je mazilil in me poslal oznanovat evangelij ubogim, ozdravljat tiste, ki so potrtega srca, in oznanit prijetno leto Gospodovo in dan povračila.* In ko je zavil bukve, jih je dal služabniku, in se je vsedel in vseh oči v shodnici so bile vanj obrnjene. In začel jim je govoriti: *Danes je dopolnjeno to pismo v vaših ušesih.* Pokazal jim je, da o njem velja ta beseda prerokova, da je on tisti, o katerem prerokuje, da bo prinesel in učil sv. evangelij, veselo oznanilo o Bogu. Pa glej, vsi v shodnici, ko so to slišali, so se silno razjezili, in so ga zaničevali: „Ali ni to tesarjev sin? — Ali ni to sin Jožefov?“ In so vstali in ga potegnili s sedeža učnikov, iz mesta pahnili in so ga peljali na vrh strme gore, da bi ga doli pahnili. Toda, ker njegova ura še ni prišla, je nagloma izginil izpred njih. — Glejte, tako je Sina božjega njegovo ljudstvo zavrglo kot učenika.

Prebivalci Nazarejski kakor Betlehenski niso spoznali časa svojega obiskanja. Njih napuh in pa svojeglavnost je bila kriva, da so videli v njem le tesarjevega sina. Prišel je v svojo lastnino, pa njegovi ga niso sprejeli.

III. Tretjič so Judje Gospoda Jezusa zavrgli kot velikega duhovnika v Jeruzalemu. — Duhovnik je v to postavljen od Boga, da je srednik med Bogom in ljudmi, da opravlja daritev Bogu in deli zakramente. Jezus je res veliki duhoven, kakor je Bog naznanil v psalmu (109, 4): *Ti si duhovnik vekomaj po redu Melhisedekovem*. On je na križu daroval samega sebe Bogu kot pravo najsvetejšo daritev za spravo ljudi, se še neprenehoma daruje in nam deli milosti v svetih zakramentih za zveličanje. Judje in njih duhovni pa so ga zavrgli kot duhovnika. Bilo je zadnje leto Jezusovega učenja o veliki noči, Jezus se je že pripravljaj, da opravi najsvetejšo daritev na altarju križa, jedel je velikonočno jagnje, predpodobo te daritve, postavil sveto mašo kot vedno ponavljanje krvave daritve. Od vseh je že zapuščen, zavržen, učenci so ga zapustili, izdali, zatajili, ljudstvo ga je zavrrglo, duhovniki, starešine so ga tožili in izdali nevernikom. Ven so ga vrgli iz mesta Jeruzalema. Tedaj je šel Jezus Kristus, veliki duhovnik nove zaveze, obložen s težkim križem k strašnemu altarju na gori Kalvariji. Zunaj mesta Jeruzalema je opravil krvavo daritev, ki je nebo spravila z zemljo, odvzela prekletstvo in nebesa odprla. Čudovito piše o tem sv. Pavel, o tem zavrženju Sina božjega, v listu do Hebrejcev (13, 11): *Veliki duhovnik je kri darovanih živali v svetišču Bogu daroval, njih trupla pa so se sežigala zunaj šotorišča. Zato je tudi Jezus zunaj vrat* (mesta Jeruzalema) *trpel, da bi s svojo krevjo ljudstvo posvetil* (in spravil z Bogom). — Tako so Judje tretjič zavrgli Jezusa Kristusa kot svojega kralja. Zares, v svojo lastnino je prišel pa njegovi ga niso sprejeli.

Pa bote dejali: To so bili grozni ljudje, Jezusa, Sina božjega, svojega Odrešenika, kralja, učenika in velikega duhovnika, so zavrgli. Toda pomislite, da se je v vseh časih tako golilo z Jezusom in tudi zdaj. Mnogi ga zavržejo kot kralja, učenika, duhovnika, namreč tisti, ki poslušajo le svoje strasti, jim služijo in strežejo. Ali taki poslušajo Jezusa kot svojega kralja in postavodajavca, ki zapoveduje, da moramo križati svoje meso? Ali taki poslušajo Jezusa, nebeškega učenika, ki mislijo, da so bolj pametni kot

Bog in njegova sv. cerkev? Ali taki marajo za Jezusa, velikega duhovnika, ki se greha nič ne bojé, ali pravijo: to ni nič, to je le majhna človeška slabost? Toda, naj ga še toliko ljudi zavrže, Jezus je vendar naš vsemogočni kralj in Gospod, učenik in duhovnik. Njemu služimo zdaj na zemlji, njega poslušajmo, njegovo smrt si v prid obrnimo, potem se bo izpolnila tudi beseda svetega Janeza: *Kateri so ga sprejeli, jim je dal oblast božjim otrokom biti.* Amen.

L. Škufca.

2. Malomarnost gledé zveličanja.

In je prišel na vso stran Jordansko in je oznanoval krst pokore. Luk. 3, 3.

Ko je sv. Janez Krstnik kakor predhodnik Mesijev očitno nastopil, je prišel na vse kraje reke Jordana ter je povsod goreče oznanoval zveličanske resnice. Opomnil je ljudi, da je tisti že prišel, po katerem so hrepeneli očaki in katerega so napovedovali preroki. Povedal je, da samo zato pride Mesija, da bi kakor Jagnje božje odvezel grehe sveta. Zato je pa tudi opominjal vse k pokori in tirjal, da se morajo napolniti vse doline, ponižati vsaka gora in vsak grič, in kar je krivega, mora biti ravno, kar ostrega, gladka pota, t. j. vsi grehi in pomanjkljivosti se morajo popraviti, ako se ljudje hočejo vdeležiti milosti Zveličarjevih. Da bi srca poslušalcev presunil z zveličanskim strahom, je celó grozil: *Sekira je že drevesom v korenino nastavljena. Vsako drevo pa, ki ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.* (Mat. 3, 10.)

Take in enake resnobne resnice je oznanoval sv. Janez ljudem, da bi jih pripravil na vreden sprejem Zveličarja. Koliko pa je dosegel s svojim pridiganjem? — Pač trumoma so hiteli ljudje tje, poslušali ga iz radovednosti, a velika večina je bila pri vsem tem tako malomarna in neobčutljiva, da se še potrudili niso Odrešenika spoznati in ga še celo, ko je prišel v svojo lastnino, niso hoteli sprejeti. Glejte neobčutljivosti pri najjemenitnejših zadevah zveličanja, ki je po pravici trdovratnemu ljudstvu judovskemu prinesla sramoto in pogubo! —

Žalibog, da zapazimo tako nerednost tudi pri kristjanih. Kajti verski oznanovalci, kateri imajo Zveličarju pot pripravljati v človeška srca, tudi vsem predočujejo važne, ganljive in pretresujoče resnice, ali večina jih vendarle ostane malomarnih

in neobčutiljivih ter naprej živi v svojih grehah. Toda taka malomarnost gledé zveličanskih resnic je:

1. sramotna,
2. škodljiva za kristjana, kakor se hočemo danes pripričati z božjo pomočjo.

I. Vsak ve, da nam sv. vera oznanuje resnice, ki so popolnoma pripravne vzbujati v človeških srcih bogoljubne občutke in svete sklepe. Koliko lepega nam pripoveduje o dobrem Očetu v nebesih, ki za vse stvari tako milostno skrbi; h kaki ljubezni nas spodbuja resnica, da je Sin božji nam enak postal, da bi nas vse pridobil za nebesa, ter ob enem kaže, kako strašno zlo mora biti greh, ker je Zveličar toliko trpel, da ga je premagal; kolikokrat pa tudi zatrjuje, da ostra kazen skozi celo večnost čaka nespokorjenega grešnika. Tako predočuje sv. vera imenitne, ganljive in pretresujoče resnice, da bi nas odvrnila od hudega in spodbudila k dobremu ter nam tako zagotovila zveličanje. Odkod pa vendarle pride, da na mnogotera srca nimajo nobenega vtisa? Odkod, da toliko kristjanov ostane malomarnih in neobčutiljivih? Glejte, to izvira 1) iz duhovne mlačnosti. 2) iz prevelike posvetnosti in 3) iz grešnih strasti. Zato je neobčutiljivost do zveličanskih resnic za kristjana sramotna, ker prihaja iz grdih virov.

1. Prvi vzrok neobčutiljivosti je mlačnost v duhovnih vajah ali pobožnostih. Marsikateri človek je prelen, da bi premišljeval imenitne resnice zveličanja v svojem duhu, ter si jih resnobno k srcu vzel. In ravno to je potrebno, ako hoče, da bodo imele za dušo koristen vpliv. Kakor morajo zrnca v zemlji strohneti, da skalijo ter obrodé sad, ravno tako se morajo zveličanske resnice s pazljivim premišljevanjem tako rekoč zdrobiti, da morejo obroditi pravi sad, namreč razsvetliti pamet, nagniti voljo in poboljšati srce. To so v vseh vekih spoznale bogoljubne duše; zato niso samo puščavniki in menihi, ampak tudi drugi bogoljubni kristjani radi premišljevali sv. resnice, da bi se na poti popolnosti utrjevali. Že o kralju Davidu se bere, da je pri vseh svojih državnih opravilih vendar premišljeval postavo Gospodovo, da je svojega duha obračal na Boga, na prihodnjega Mesija, in na dneve večnosti in ravno po tem premišljevanju se je vnel tisti ogenj v njegovem srcu, ki ga je storil moža po volji božji. — Sv. Anton puščavnik je slišal enkrat besede: *Ako hočeš*

popoln biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih! (Mat. 19. 21.) Te besede premišljeva je sklene le skrbeti za svojo dušo. Enako je storil sv. Frančišek Borziški, ko je slišal pridigo o poslednji sodbi in Kristusovem trpljenju.

Ali v sedanjih časih, kako je ta prekornost gorečnost prenehala! O resnem premišljevanju sv. resnic ljudje nočejo več vedeti, pa saj jih komaj po imenu poznajo! Bojé se resnobnega pomisleka gledé tega, kar se tiče Boga, duše, večnosti; živé v vedni raztresenosti; na vse druge reči se misli, le na to, kar je edino potrebno, ne. Kolikokrat se sliši ena in druga resnica v pridigah, krščanskih naukah, spovednicah, se bere v dobrih knjigah, ali to se hitro pozabi, se ne preseli v srcé, akoravno je bila resnica taka, ki je enega ali drugega zadela, toda dotičnik je podoben človeku, ki se po besedah sv. Jakopa pogleda v zrkalo, pa proč gredé že pozabi, kakošen je bil. Mnogo jih je premlačnih in prelenih, da bi na svoj dušni stan obračali resnice, zato ostanejo neobčutljivi.

2. Drugi vzrok neobčutljivosti gledé zveličanskih resnic je preveliko nagnenje do časnih reči. Moči človeške duše pa so tako omejene, da, če so na eno stran zelo obrnene, ne morejo na drugo dosti delovati. Taki ljudje pa, ki ne le vse ure svojih dni, ampak tudi vse svoje prizadevanje obračajo v časne reči, ljudje, ki za vsa druga opravila bolj skrbé, ko za zveličanje; ljudje, ki iščejo le posvetnega razveseljevanja; ljudje, ki živé le za denar, za čast, za blago in zložnost — taki ljudje so od tega, kar je nebeško, duhovno predaleč, da bi slišali glas božje milosti, ki edino gane srca; so preveč počutni ljudje, ki tega, kar je duha božjega, ne morejo razumeti; in posvetni hrup jih stori gluhe in neobčutljive proti resnicam, ki se tičejo višjega, duhovnega življenja. Ako jim kdo napravi kak časen dobiček ali posvetno veselje, se čutijo nekako hvaležne in ljubezni do njega navdane; če se jim pa Sin božji predočuje, ki je iz ljubezni z nebes prišel, da bi jih zveličal, so pa neobčutljivi in mrzli do njega. Če se spomnijo na smrt sorodnika ali dobrotnika, so ginjeni do solz, ako se pa z vsako sv. mašo opominjajo na trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa, ostane oko in srce suho. Če zgubijo kak denar, kako drugo priljubljeno stvar, so kaj žalostni; ako jim pa pravi sv. vera, da so z grehom zgubili posvečujočo milost, prijateljstvo božje, pravico do nebes, si

nič iz tega ne storé. Vsake časne nesreče se bojé in se ne dajo zbog nje potolažiti; ako jim pa sv. vera zavoljo brezbožnega življenja zažuga grozno smrt, ostro sodbo in strašno večnost, se ne tresejo in ne poprašujejo, kako bi odšli večni pogubi. — Tako je človek navadno toliko bolj neobčutljiv za sv. resnice, kolikor bolj se zakoplje v posvetne reči. Ali pa ni sramotno za kristijana, ako ima večji vpliv in vtis na njegovo srce to, kar je minljivo, kakor pa večno, neminljivo?

3. Ako že to preveliko nagnenje do posvetnih reči človeka neobčutljivega stori gledé zveličanja, kaj še le se bo s srcem zgodilo, ki je sprieno po grešnih strasteh? Ne le neobčutljivo, ampak kamnito postaja do vseh resnic, ki se mu oznanjujejo. To potrjuje skušnja. Glejte Faraona, ki se iz napuha ni hotel podvreči povelju božjemu! Ni zažugane, ni izpeljane kazni niso omečile njegovega trdega srca. Glejte Heroda, katerega je zaslepila ostudna poželjivost! Vsi opomini Janeza Krstnika niso imeli drugega vpliva, kakor da je zapovedal tega oznanovalca resnice zapreti v ječo. — Glejte, Jeruzalem, ki je bil vdan različnim strastem; od neštevilnih čudežev spremljevane pridige Zveličarjeve mu niso odprle oči, temuč so le še pomnožile sovraštvo do tistega, ki ga je želel rešiti. —

Ravno tako se opazi še zdaj pri kristjanih. Kdor je kake strasti prevzet, kdor živi v pregrešnem znanju, kdor goji sovraštvo in maščevanje v srcu, kdor je vdan kaki grešni navadi, tega ne ganejo ne prošnje staršev, ne opomini prijateljev, ne prigovarjanje spovednikov, ne grozenje pridigarjev, in ko se pobožni tresejo pred sodbami božjimi, je on neobčutljiv pri vseh resnicah, pri katerih bi moral trepetati.

Res je tedaj, da neobčutljivost gledé zveličanja izvira iz kalnih studencev ter je za kristjana sramotna. Pa je tudi zanj zelo škodljiva, ker ima hude posledke.

II. Kadar je katera duša malomarna, mrzla in neobčutljiva do zveličanskih resnic, kaj družega sledi iz tega, kakor da 1.) greh na greh naklada in 2.) nespokorno v grehih umrje. Glejte, to so žalostni nasledki neobčutljivosti!

1. Neobčutljivost je vzrok, da se grehi tako množé. Po izvirnem grehu je bila naša pamet otemnena in naša volja oslABLJENA. Iz lastne skušnje moramo spoznati, kar stoji v svetem pismu (Gen. 8, 2.), da so misli in želje človeškega srca nagnene

k hudemu že od mladosti. Ravno tako težko se trudimo za čednost, kakor se lahko odločimo za greh, in naša popačena volja potrebuje zmiraj močnih nagibov, da se odvrnemo od hudega in poprimemo dobrega. Ravno zato pa nam je Bog razodel deloma ginljive, deloma pretresujoče resnice, da bi nas ljubezen privabila v njegovo službo ali saj strah pred pogubo obvaroval. Če pa vse te resnice na srce nimajo nobenega vtisa, če smo do njih neobčutljivi, se ni čuditi, da popačena narava zabrede iz enega greha v drugega. Tarnati bi morali s prerokom Jeremijem: *Vsa dežela je po razusdanostih razdjana ter leži prazna brez dobrih del, ker si nobeden resnic izveličanja k srcu ne vzame, da bi ga zveličalno ginile ali vstrašile.*

Tako bi morali tudi zbog kristjanov tarnati, ker se ne more tajiti, da se toliko grehov le zavolj tega stori, ker oni niso živo prešinjeni verskih resnic. Kdo bi nad tem dvomil? Le povejte, odkod to pride, da kristjan na samem stori hudobije, katerih bi se pred človekom sramoval? To pride od tod, ker ni kakor egiptovski Jožef prešinjen velike resnice, da je Bog povsod pričujoč, ki vsak greh sovraži ter ga ostro kaznuje. — Od kod pride, da se kristjani za dobra dela tako malo zmenijo in leno opustijo toliko dobrega? To pride odtod, ker ne pomislijo, da morajo kakor modre device napolniti svojo svetilnico z oljem dobrih del, ako hočejo biti sprejeti k nebeški ženitnini; in ker so neobčutljivi pri grozenju, ki odkazuje malopridnemu hlapcu pogubljenje in nerodovitnemu drevesu ogenj. — Odkod pride, da nočejo nič trpeti in pri vsaki nezgodi godrnjajo in kolnejo in koprnijo le po zložnosti, veselju in uživanju? To pride odtod, ker niso kakor apostoli prepričani resnice, da morajo, ako se hočejo zveličati, Jezusa nasledovati, njemu podobni postati, ki je hodil po kraljevem potu križa.

Odkod pride, da se za ničvredne reči, za malenkostno veselje koj zakopljejo v smrtne grehe? To pride od tod, ker so postali neobčutljivi proti najboljšemu Očetu, katerega žalijo, neobčutljivi proti ljubeznjivemu Odrešeniku, katerega vnovič križajo, neobčutljivi proti sv. Duhu, katerega zapodé iz srca, neobčutljivi proti lastni duši, katero umoré, neobčutljivi proti nebesom, katera zgubé, neobčutljivi proti peklu, katerega zaslužijo, neobčutljivi proti večnosti, kateri se z vsakim korakom bližajo. Ko bi te imenitne resnice, posebno pa poslednje reči imeli pred očmi, bi se vresničil izrek sv. pisma (Sir 7.), da bi vekomaj ne grešili, ali ker

imajo kristjani gledé njih le mrtvo vero, nimajo nobenega vtisa na srce in zato jih popačena narava zamotava iz greha v greh.

2. Zato je neobčutljivost do verskih resnic tudi vzrok, da se toliko kristjanov nespokorno pogubi v grehah, ker nimajo nobenega močnega nagiba se poboljšati in nastopiti ostro pot pokore.

Naj bi prišla divja ljudstva iz svojih brlogov ter poslušala nauk Kristusov, pri njih je upati spreobrnjenje, ker bodo blagi nauki, mogočni pomočki zveličanja, katerih še niso okusili, po svojem veličastvu in po novosti nanje napravili mogočen vtis. Ali kaj je pričakovati od neobčutljivih kristjanov? Kaj jih bo nagnilo k poboljšanju, ker jih veličastne resnice ne ganejo in grozne resnice ne prestrašijo? Kako bodo delali pravo pokoro, ker neobčutljivo srce ničesar ne sprejme? — Poslušajo naj pridige, — poslušali so jih, a one jih niso poboljšale; premišlujejo naj verske resnice, katere se nam predstavljajo z ginljivimi obredi po krščanskih cerkvah, videli so jih, a jih niso presunile; gorečemu spovedniku naj se približajo, da jih bo resno opominjal, a večkrat so že slišali njegove prigovore, pa so ostali stari grešniki; pristopijo naj pred križ Kristusov in v njegovih ranah spoznajo hodobijo grehov in milost božjo, ali navadili so se že križanega Zveličarja brezobčutno gledati; naj si predočijo poslednje reči, ali po raztresenosti in zapeljivih naukih so že tako daleč prišli, da jih ne presunejo te pretresujoče resnice! Tako je neobčutljivost, ki se je njihovega duha polastila, dozda vse uničila, kar tolaživnega, ganljivega in pretresujočega oznanuje sv. vera.

In kako bo prihodnje? Navada je toliko močnejša, kolikor dalj časa trpi, zato se je bati, da bodo srca postala toliko bolj trda, kolikor dalj so bila neobčutljiva. Bog pa toliko bolj odtegne milost, kolikor dalj jo je kdo zlorabil, zato se je bati, da kakršno je njihovo življenje, taka bo tudi njihova smrt. Sv. Duh sam pa priča, da se bo trdovratnemu srcu ob koncu hudo godilo.

Neobčutnost do zveličanskih resnic je za kristjana res zelo sramotna in škodljiva, s r a m o t n a, ker izhaja iz grešnih virov, š k o d l j i v a; ker ima žalostne nasledke. Ne zaprimo torej svojih ušes, kristjani moji, zveličanskim resnicam, ki nas jih uči sv. vera! Ne bodimo preveč lahkomišelní, mlačni in leni, da bi resno ne premišljevali tega, kar nam služi v zveličanje, ne dajmo se motiti s posvetnim šumom, in ne utrjujmo svojega srca z grešnimi

strastmi! Potem nam bodo verske resnice kakor svitla luč kazale pot zveličanja, nam bodo kakor uzda voljo od hudega odvrčevale in k dobremu napeljevale ter nas bodo kakor zvesti kažipot pripeljale v deželo večne blaženosti. Amen. *A. Žlogar.*

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Katere čednosti nas uči novorojeni Zveličar?

Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal. In so hitro prišli in našli dete v plenice povito in v jasli položeno. *Luk. 2, 15.*

Prigodba svetega večera in svetega dne — današnjega praznika — je že tako imenitna, častita in slovesna, da jo celo angeli nebeški prepevajo Bogu na višavah k časti in jo oznanujejo ljudem na zemlji v veselje. — Toda, preljubi v Kristusu! kako čudovitno je vse pri ti prigodbi! Gospod nebes in zemlje, kralj vseh kraljev, je prišel ta večer na svet, pa komu je bilo njegovo rojstvo najprej oznanjeno? Ali kraljem in cesarjem, vladarjem pozemeljskim? O kaj še! Ubogi preprosti pastirci so bili prvi povabljeni k njemu! O prečudna velika skrivnost! In kje ga bodo pastirci našli, kako ga spoznali? Ali ga imajo iskati v lepi prostorni hiši, v velikem gosposkem poslopju, v bogatem posvetnem blišču, obdanega od mnogih imenitnih služabnikov? O kaj še! V siromaškem hlevu, v revnih plenica, v trdih jaslicah naj ga iščejo po angelovem oznanenju in spoznali ga bodo v podobi slabega, nezmožnega človeškega deteta! — O prečudna, res prevelika skrivnost! To so znamenja, po katerih imajo grešni Adamovi otroci 4000 let pričakovane Odrešenika Kristusa Gospoda spoznati? Oh preljubi moji! kako je vendar to, da je bilo rojstvo Sina božjega na zemlji tako revno, nizko, borno, neimenitno? Glejte veliko skrivnost vam povem: Včlovečeni Bog je hotel s svojim prihodom na svet osramotiti nečimerno modrost sveta in rojstvo Kristusovo je imelo kristjanom postati šola, v kateri naj bi se učili najpoglavitejših čednosti, jih čislali in ljubili, čednosti, katere so poprej svetu le malo ali celo nič niso bile znane. Novorojeni Jezus nam kliče: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* Hlev, v katerem je Kristus prišel na svet, nas uči pogla-

vitno čednost ponižnosti. Novorojeni Jezus nam govori: *Lisice imajo jame in ptice neba gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil*; revne plenice, v katere je bilo povito Betlehemsko dete, nas učé predrago čednost uboštva. Novorojeni Jezus nam veleva: *Kdor hoče moj učenec biti, naj satajuje sam sebe in naj hodi za menoj*. — Pojdimo torej k njemu s pastirci do Betlehema in poglejmo to reč, katera se je zgodila, bolj natanko in učili se bomo, Bog daj, da tudi naučili — od novorojenega Zveličarja: 1.) čednost uboštva, 2.) čednost zatajevanja samega sebe.

I. Pojdimo, preljubi, v duhu do Betlehema in poglejmo to reč, katera se je zgodila — kaj vidimo? Vidimo novorojeno dete, ubožno mater njegovo in nekega moža, revnega rokodelca v siromašnem zapuščenem hlevu; materi manjka vsega, s čemur se drugim otrokom streže, še celo dobre odeje nima, da bi rojeno dete mraza ubranila, v revne plenice ga je povila in v jasliah leži, — nima tedaj druge postelje kot pest slame in mrve, s tem mu uboga mati njegova postélje. — O veliko uboštvo — o huda revščina! Pač revnih staršev otrok mora biti! — In glejte, sv. vera nam pa danes o tem revnem detetu Betlehenskem tako govori: *Beseda je meso postala in je med nami prebivala*.

V revnih plenicaiah povit je tedaj tisti, ki je vstvaril nebo in zemljo iz nič, čegar lastnina in posestvo so nebesa in vsa zemlja, tisti, čegar služabniki so angeli nebeški, čegar sedež in stanovanje je nebo, in zemlja je podnožje njegovih nog. Kristus Jezus je Zveličar sveta, kateri je, kakor njegov apostol govori, *prišel v svojo lastnino*, pa vender šel proč od ljudi, od mesta in si je med revno živino poiskal prostora — in se tako ubožneji rodi, kakor beračev sin.

Zakaj, o moj Jezus, si pač postal tako reven in ubog, zakaj si premenil večno bogastvo nebeško s tako trdim uboštvom, zakaj si hotel v siromašnem hlevu, v revnih plenicaiah, v bornih jasliah na svet priti? Njegov apostol nam odgovori, rekoč: *On, ki je bil bogat, je zavoljo nas ubog postal, da bi mi po njegovem uboštvu obogateli*; in reven je postal, da bi z lastnim zgledom nas učil predrago čednost svetega uboštva.

Preljubi in Kristusu! Ali je pa ta nauk novorojenega Zveličarja nam vsem potreben nauk? O silno potreben je, ker posebno dandanes veljajo besede sv. Janeza, ki pravi: *Vse, kar je na svetu,*

je poželjenje oči. — Lakomnost, hrepenenje po časnih zemeljskih rečeh, po posvetnem bogastvu, to je ves trud, in vedno prizadevanje mnogih med nami. O koliko jih je, da so v posvetne reči tako zamotani, tako zamišljeni in navezani, si s svojim premoženjem toliko opraviti dajo, da so na svojo dušo popolnoma pozabili, da je neumrjoča duša v posvetnih skrbeh — rekel bi — vtonila in se tako za večnost zgubila. Časni dobiček, minljivo zemeljsko blago, dandanašnji veliko kristjanov tako oslepi, da, kakor sveto pismo pravi, čeravno imajo oči, vendar ne vidijo, čeravno imajo ušesa, vendar ne slišijo, čeravno imajo srce, pa vendar ne čutijo, kaki reveži so pri vsem svojem bogastvu. Obnašajo se, kakor bi jim bilo tukaj večno živeti, kakor da bi kdaj vse, kar imajo, seboj v večnost mogli nesti, kakor bi za denar nebesa bila na prodaj. Lakomnost, poželjenje oči, stori, da človek za denar vse, vse — svojo vest, svojo dušo, svojega Boga proda — ah moj Bog, za denar je dandanes vse na prodaj. Kdor ga nima, je nejevoljen, — in kdor ga ima, ga revežu ne dá! Preljubi, kje je predraga čednost svetega uboštva?

Glejte, zato je Sin Božji v svojem prihodu tako reven in ubog postal, da bi nas učil, da je vse pozemeljsko bogastvo — nečimernost; pokazati nam je hotel, kako naj tudi mi reveži postanemo, ali vsaj ubogi v duhu, da svojih src na minljive, časne reči ne navežemo, da zavolj časnega dobička Boga ne žalimo. — Glej in premisli, pravi nek razsvitljen učenik, glej in premisli o človek, kaj in koliko je ob svojem prihodu stvarnik sveta zase pridržal od vsega sveta, on, ki govori: *Moja je zemlja in vse, kar je na nji*, on leži revnejši in potrebnější v jasliah, kot najubožnejši berač.

Pridite in pristopite tedaj, vi ubogi in potrebni, k jaslim danes, glejte, tovariš vam je v pomanjkanju sam Sin Božji. Ako vas tare siromaštvo in vam vsega primanjkuje, česar potrebujete za življenje — o ne boste godrnjali, se ne rotili in kleli! Le premislite revno dete v jasliah in tolažbo ter zadovoljnost bote našli v svojem uboštvu. Pridite in pristopite pa tudi vi, ki ste s časnim premoženjem obilno obdarovani, k jaslim ter poslušajte in izpolnite nauke in svarjenja, ki vam jih novorojeni Zveličar daje, da boste vsaj ubogi v duhu postali. Ako imate v obilnosti časnega blaga, nikar ne navezujte nanj svojega srca. Varujte se lakomnosti, in nezmerne skrbi, si čedalje več skupej spraviti, ker ta pregreha je bogatim strup in jih pripravi ob večno zveličanje. Bodite usmiljeni

in dobrotljivi do ubozih, da si boste nabirali zakladov za nebesa, ker brez teh bo težko iti bogatino skoz tesna vrata v zveličanje.

II. Pojdimo še enkrat v duhu do Betlehema in pogledjmo to reč, katera se je zgodila . . . kaj vidimo? Neko družino — novorojeno dete, mater njegovo in revnega rokodelca; — *huda sima* je ravno in mrzla noč; ne v zakurjeni hiši, ne v mehki postelji, ampak v kamnitnem brlogu, ki se včasih rabi za hlev, v trdih jaslicah, na ostri slami leži dete ter se mraza trese. O ubogo dete, ki na svojih nedolžnih udih trpi mnoge težave, ki mu jih prizadene mrzli zimski čas, hlev in pomanjkanje dobre odeje, vsega, s čimur se drugim otrokam streže! Kdo ne bi rekel: O revno dete, ki že v svojem rojstvu toliko trpiš! — In glejte, sv. vera nam o trpečem detetu govori: *Beseda je meso postala*. — Dete v trdih jaslih na ostri slami je tisti, čegar *večna lepota* razveseljuje vsa nebesa, on je tisti, ki zamore v trenutku nebo in zemljo pokončati ter pokončano zopet vstvariti — njemu se priklanjajo vsi nebeški duhovi, pred njim trepetajo vsi prebivavci strašnega peklenškega brezdnja — v njem so vsi zakladi nebeške modrosti — v njem je polnost božanstva; o njem je nebeški Oče spričal: *Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam vse dopadajenje*. —

Zakaj, o moj Jezus, moj Bog in moj Gospod, zakaj že v jaslih tolikanj trpiš, zakaj si večno nebeško veselje s trpljenjem premenil? Prerok Izaija nam odgovori: *Gospod je naš dolg nanj položil . . . zato, da bomo mi z njegovimi ranami in trpljenjem ozdravljeni*. Trpi in zatajuje se iz ljubezni do nas, da bi nam kdaj vekomaj trpeti ne bilo treba; — in da bi z lastnim zgledóm nas učil tolikanj potrebno čednost zatajevanja samega sebe.

V svojem rojstvu nastopi pot trpljenja, po kateri je vse svoje žive dni hodil, in nam kaže, kako imamo tudi mi ne pogladki cesti posvetnega veselja, ampak po trnjevem potu zatajevanja hoditi in svoj križ nositi. Njegov drug božični nauk se tako glasi: *Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji sam sebe, naj vsame svoj križ in naj hodi za menoj*.

Ali nam je pa ta nauk novorojenega deteta tudi potreben? O in kako potreben; ker tudi dandanes veljajo in so resnične besede sv. Janeza: *Vse, kar je na svetu, je pošeljenje mesa*. — Zložno, mehkužno življenje le dopade mnogim in mnogim, trnjeva pot zatajevanja se svetu prehuda, predolgočasna dozdeva — zato

jih toliko hodi po prijetni gladki stezi grešnega veselja, po široki cesti nesramnosti in nečistosti. „Le radujmo, le veselimo se, le uživajmo lepi svet, dokler nas veseli, dokler živimo“. O kolikrat slišimo tako govorjenje! O dolžnosti kristjana svetu in njegovemu grešnemu veselju odmreti, svoje meso in njegovo poželjenje krotiti, za Jezusom hoditi, svoj križ zatajevanja nositi, o, tega nič slišati, nič vedeti nočejo, in pravijo: Kdo bo v mladosti kakor puščavnik živel! Oh preljubi, kje je tolikanj potrebna čednost zatajevanja samega sebe?

Glejte, zatorej je Sin Božji že v svojem rojstvu hotel trpeti, da bi nas učil in posebno tebe, mehkužna, v grehih vesela mladost, da vse grešno veselje sveta človeškemu srcu ne dá miru, da za takim veseljem pride žalost, jok, trpljenje že na tem in brez pokore tudi na onem svetu; za zatajevanjem in srčnim premagovanjem pride pa veselje tukaj in večno veselje tamkaj, *sakaj nebeško kraljestvo silo trpi, le silni ga bodo posedli. — Nihče ne bo kronan, kdor se ni prav vojskoval.* —

Posvetna mladost, ki vedno uživaš grešno veselje sveta in strežeš svojemu poželenju, pridi in stopi v Betlehemeski hlev; poglej trde jaslje, ostro slamo, na kateri nedolžni Jezus leži in trpi. Poglej pa tudi sama sebe in pomisli — Jezus in ti — o kakšen razloček! Glej, rečem s sv. Petrom Krizologom: Tako je hotel rojen biti, ker je hotel biti ljubljen. — Glej, kako te je ljubil! — Ljubi tudi ti njega — daruj mu svoje srce — mlado srce — majhnemu Jezusu; nikar svetu ne daruj cvetic mladosti, Bogu pa v starosti praznih luščin, svetu čiste pšenice, Jezusu pa v starih letih že ostalih plev, svetu prvega sadu, Jezusu pa črvivih ostankov. Mladost — mlado srce, daj majhnemu Jezusu, nastopi pot zatajevanja, pot pokore, pot resničnega poboljšanja, ogibaj se sveta, če ti za svet ne boš marala, tudi svet za te ne bo.

Preljubi! mi vsi hočemo ljubiti Betlehemesko dete, darovati mu hočemo svoje srce in sicer celo in za vselej. O ko bi mi vsi zdaj stali v Betlehemeskem hlevu in bi videli z lastnimi očmi nedolžno, neskončno sveto dete — vprašam ali bi bil med nami tudi le eden, ki bi pred detetom ne hotel poklekniti ter mu vsega darovati, karkoli ima? Ali, preljubi, v Betlehem iti je predaleč. Prišlo bode Božje dete tudi k nam; ravno to, kar se je v Betlehemu godilo to noč — se bode godilo tudi pri sv. maši. Ko vam mašnik pokaže sv. hostijo, je v nji pričujoč ravno tisti Jezus,

ki je bil v podobi malega deteta v Betlehenskem hlevu. Molimo ga tedaj danes še pobožneje kot sicer ter hvalimo ga za neprecenljivo dobroto včlovečenja. Pa še več moremo storiti — moremo ga celo sprejeti v svoje srce v sv. obhajilu. O da bi ga pač mi vsi te praznike prav pobožno prejeli. Želim vam torej najbolj vredno sv. obhajilo; ako ste to prejeli, gotovo ste tudi najlepše obhajali sv. božične praznike. Amen. N.

2. Prošnje Zveličarjeve.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem
na zemlji, ki so dobre volje.

Luk. 2, 14.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje, tako se razlega danes tisoč in tisočkrat po širni zemlji, kjer bivajo kristjani, in te besede, ki jih skoraj vsak dan mašnik pri sv. maši moli, so se danes vresničile. Dragi kristjani! Ko ste danes po noči slišali veselo zvonjenje, ko ste šli o tihi polnočni uri v hišo Gospodovo in ste tamkaj slišali slovesno petje: Čast Bogu na višavah, in vam je zvonček pri povzdigovanju naznanil, da je stopil Jezus iz nebes na altar, ali vam ni takrat srce bolj veselo utripalo, kakor druge dni pri sv. maši? Saj se človek na ta večer zamisli na Betlehensko polje in se mu zdi, da tamkaj sliši angelsko petje in vidi novorojeno dete v jaslicah! In kako vesel in srečen je človek ta večer, sveto veselje navdaja njegovo dušo in kar z angeli bi zapel: *Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!* Veseli se tega večera otrok in starček, revček in togatin, veseli se ga lahko tudi grešnik, saj se je na današnji večer rodil On, ki je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega, ki je prišel, da bi nas zveličal in za naše grehe zadostil. Tam v jaslicah leži na slami kot revno dete On, ki je vstvaril nebo in zemljo, tam leži v revne plenice povit vsegamogočni Bog in angeli mu pojejo: *Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.* To dete je prineslo ljudem mir in srečo; iz nebes je stopilo na zemljo, da bi nam prineslo nebeško tolažbo, ki smo zdihovali pod težo greha. O sveta noč! o blažena ura, v kateri se je rodil Zveličar sveta! Zamislimo se v duhu, dragi v Kristusu, v Betlehenski hlev in pogledjmo na dete, ki leži v jaslicah. Nekaj nas prosi; kdo bi mu mogel odbiti njega prošnjo? Pač nobeden, kaj ne? Samo to me prašate, kaj pa nas prosi? Precej vam povem.

1. Prva njegova prošnja je: Nag sem, daj mi obleke! Da, dragi kristjani, brez odeje je novorojeno dete, in mrzla sapa brije po hlevu in pretresava njegove ude. In glejte, nobenega nima, da bi ga odel s kako obleko. In njegova mati Marija? O kako rada bi ga ogrnila s kraljevim plaščem, saj je on kralj nebes in zemlje, pa nima je obleke, kakor le revne plenice. Kako jo mora to boleti, njo, ki je svojega sina tako ljubila! In ker mu mati ne more dati nobene obleke, zato pa vas prosi, ter vam pravi: daj mi obleke, da me ne bo zeblo. Kristijan! Ali ne boš uslišal te prošnje? O rad, iz srca rad, ti darujem svojo najboljšo oblačilo, tako praviš, kaj ne? Ali pa tudi resno misliš? Ali hočeš to storiti? Pa pojdi, in obleci kakega reveža, ki nima nobene obleke. Daj mu kako oblačilo, saj morda poznaš kakega takega, ki še toliko obleke nima, da bi prišel v cerkev, ker ga je sram strganega hoditi! O kako dobro delo boš storil. Saj veš, kako pravi Jezus sam v svetem evangeliju (Mat. 25, 36, 40). In pa misliš, da ti Jezus tega ne bo poplašal, ali mar misliš, da nebeško dete Jezus ni radodarno? O pač! Glej, on ti pravi: Če mi daš ti obleko, ti bom jaz dal oblačilo slave in veličanstva. O kako lepo je to oblačilo, kako se sveti, kakor solnce! To je oblačilo nebeške slave, to nosijo le svetniki v nebesih. In to ti hoče dati, ako boš dal ti kaj obleke kakemu revežu. Ali ga ne maraš tega oblačila? O gotovo! Potem pa tudi ti daruj kaj revežem, saj pravi sv. Janez Krizostom: Ti daš obleko revežu, in dobiš zanjo oblačilo neumrljivosti in večne slave.

2. Tujec sem, daj mi strehe! Betlehem ni domovina tega deteta, tudi Nazaret ne! Njegova domovina je visoko nad zvezdami. Od tam gor je prišel k nam, in ker je tam njegova prava domovina, prišel je k nam kot tujec? Kot tujec? Ali ni ves svet, in vse, kar je na njem, njegovo? Ali ni on vsega vstvaril in človeku le posodil? Ali mar ni on Gospodar nebes in zemlje? O pač! Toda glejte, dragi kristjani, svet ga pa ne mara spoznati za svojega Gospodarja, svet pa to nebeško dete kot tujca zapodi izpod svoje strehe, da mora v revnem hlevu na svet priti. Zato pa pravi sveti Janez (1. 11): *Mej svoje je prišel, in ga niso spoznali.* In ker ga svet noče sprejeti, zato pa nas prosi: Daj mi strehe! Kaj ne, dragi kristjani, da mu bode te spolnili to prošnjo? Toda, ali veš, kake strehe, kakega stanovanja on od tebe zahteva? Tvoje srce! *Sin moj, daj mi svoje srce.* (Pregovor 23, 26.) Nič drugega ne mara, kot tvoje srce. Ko bi mu ti po-

nudil bogastva, bi ga ne maral, kajti akoravno leži v revnih jaslicah, vendar je Gospodar nebes in zemlje. Ko bi mu hotel dati časti in slave, bi je ne prejel, saj mu ne moreš skazati večje časti, kakor angeli, ki pojejo pri njegovem rojstvu. Toda tvoje srce pa hoče imeti. Seveda ni nič dragocenega! Revno je to srce, in z grehi omadeževano, onečiščeno z nespodobnimi mislimi in željami. Pa vendar položi to srce v jaslice, podari ga tvojemu Jezusu in prosi ga, naj ga očisti vse nesnage in vsakega greha. Da, daruj mu celo svoje srce in ljubi s celim srcem Jezusa, svojega Boga! In v resnici, kdo zasluži bolj tvojo ljubezen, kakor on? On te je tako ljubil, da je zapustil nebesa, ter se je podal na zemljo, iz ljubezni do tebe je hotel v revščini in pomanjkanju na svet priti, zaradi tebe se je dal križati, in ti ga nočeš ljubiti? Če pogledaš danes v jaslice, in pomisliš, koliko je On zate storil, ki v njih leži, ali ga ne boš potem tudi ti ljubil? O gotovo! Kako moreš druge stvari ljubiti, in njega ne? Pa saj tega ne boš storil, ampak današnji dan boš daroval Jezusu svoje srce, da bo prišel, ter v njem stanoval. —

3. Poln trpljenja sem, polajšaj moje bolečine! Ali ne vidiš nebeškega deteta v jaslicah, kako se joka? In zakaj? Nobene rane nima sicer na telesu, pa tem večje bolečine čuti v svoji duši. *Moja duša je užaljena do smrti.* (Mark. 14, 34.) Že v jaslicah je videl naprej, kaj ga čaka; in med tem, ko so mu angeli peli: Čast Bogu na višavah, tedaj je on slišal tudi drugi glas Judovskega ljudstva, ki je vpilo: Križaj ga, križaj ga! To trpljenje je občutila njegova duša, in zato te prosi: Polajšaj moje bolečine! Pa s kom, dragi kristjan, hočeš to storiti? S s o l z a m i p r a v e p o k o r e! O objokuj prav iz srca svoje grehe, s katerimi si žalil ljubega Jezusa, saj greh je bil, zaradi katerega je moral na svet priti in toliko trpeti, greh je bil, zaradi katerega je moral umreti na križu. (Izaija 53, 5. Hebr. 6, 6.) — Prava pokora, katero dela kdo za svoje grehe, ta pa ga razveseljuje in polajša njegove bolečine. (Luk. 15, 7.) — O poslušaj to Jezusovo prošnjo, in objokuj svoje grehe, kakor Magdalena in sv. Peter. Obžaluj in zadosti zanje na tem svetu, da ti ne bo treba na onem. In veš, kaj ti hoče Jezus za to dati? Večno veselje. *In Bog bo obrisal njih solse . . .* (Razod. 21, 4.) Delaj pokoro za svoje grehe zdaj na tem svetu in poboljšaj se tudi v resnici. Stopi danes k jaslicam in obljubi prav iz srca Jezusu, da se hočeš vsaki jezi ustavljati, vsake nečistosti varovati, greha ne delati in svoje strasti zatirati.

Obljubi mu pa tudi, da hočeš zanaprej hoditi po poti čednosti in kreposti. Jezus nas uči v jaslicah ljubezni do revščine ljubezni do ponižnosti, ljubezni do križa.

„Bratje, tako nam kliče sv. Bernard. prav lepo vas prosim; ne zametujte tako lepega zgleda, ampak storite, kar vas on uči, in obnovite se v duhu.“ Da, dragi kristjani, obnovite se v duhu! Saj veste, kako nam kliče sv. apostol Pavel v listu, ki se bere prvo adventno nedeljo: *Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo in oblecimo našega Gospoda Jezusa Kristusa.* (Rimlj. 13, 12, 13.) Amen. M. K.

Praznik sv. Štefana.

Kako so sv. mučenci dajali spričevanje za Kristusa?

In so kamnjali Štefana, kateri je klical, rekoč: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo! Dj. ap. 7, 58.

Včeraj smo obhajali rojstvo našega Gospoda in Zveličarja, Jezusa Kristusa, danes slavimo rojstvo prvega mučenca. Kaj, rojstvo? Mi porečete. Da, rojstvo sv. Štefana, saj je smrt svetnika rojstvo za večno življenje. Lepo piše sv. Fulgencij: Včeraj je izšel iz materinega telesa prečiste Device naš kralj, včlovečeni Sin božji in vstopil na svet, danes zapusti sv. mučenec Štefan meso svojega telesa in se preseli zmagovalno sv. nebo. Včeraj je stopil Sin božji v človeškem telesu na bojišče zemlje; danes je odložil zvesti vojščak Kristusov orožje in se preselil v palačo nebeškega vojskovodje.

Sv. Štefan je prvi mučenec ali latinski „*marternik*“. Beseda marternik pomeni svedok ali priča. Mučenci so pričali resničnost sv. vere z najdražjo blaginjo na zemlji — s svojim življenjem; umrli so zanj, darovali so svoje življenje, zato jim nadeva sv. cerkev častni naslov „*marternik*“ ali svedok. Mučenci Gospodovi zavzemajo med svetniki odlično mesto. V mašni knjigi imajo mesto takoj za aposteljni, potem so v vrščeni šele spoznovalci, ki so sicer mnogo storili za čast božjo, vendar krvi niso

prelivali za sv. vero. Na praznik Gospodovih mučencev mašujejo mašniki v rdeči barvi, v barvi krvi in veselja. Sv. Štefanu pa skazuje sv. cerkev posebno čast s tem, da ga praznuje koj po svetem dnevu, po rojstvu božjega njegovega Učenika.

Pomudimo se danes nekoliko pri mučeništvu in preišljajmo, kako so sveti mučenci spričevanje dajali za Kristusa:

1. pred mučeništvom,
2. med mučeništvom
3. in po mučeništvu.

I. Velika čast in milost je za kristjana, ako more in sme resničnost sv. vere spričevati s svojo krvjo in življenjem. Ozrimo se sedaj v dušo mučencevo in pogledjmo, kaj se godi v njej pred mučeništvom.

1. V duši mučencevi se lesketa pred vsem živa vera. Vera je podlaga krščanskega življenja. *Brez vere je nemogoče Bogu dopasti. Zakaj kdor hoče pristopiti k Bogu, mora verovati, da Bog biva, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevalec.* (Hebr. 11, 6.) — Vera je dar božji, je božja, od Boga samega vlita čednost. Zopet piše sv. apostelj Pavel (I. Kor. 12, 3): *Nihče ne more reči: Gospod Jezus, razen v sv. Duhu.* Po besedah sv. Gregorija papeža je pa vera bistvo reči, katere šele pričakujemo, katere se še niso očito prikazale. Kar vidimo, tega nam ni treba verovati, to spoznavamo. Ni nam treba verovati, da so tukaj zbrani ljudje, to vidimo z lastnimi očmi; pač pa moramo verovati, da je Bog, da je večnost, da so nebesa, dasi nihče izmed nas ni bil gori in še ni videl Boga, ne nebes. Verujemo pa, ker nas tako uči Kristus, ki je umrl za ta nauk in ga potrdil s svojim veličastnim vstajenjem. Vera vžge tedaj v naši duši svetlo luč, ki nam kaže, da je vera velika blaginja, dragoceneja nego celi svet, dragoceneja nego časno življenje. —

Sloviti angleški kancelar Tomaž Morje bil obsojen k smrti, ker se ni hotel odpovedati katoliški veri. Njegova soproga pride z otroci vred k njemu v ječo in zdihuje in milo plaka, rekoč: „Ustrezni vendar kralju in reši si življenje. Glej, lahko bi še v sreči živeli nekaj let; sedaj pa voliš smrt in pahneš mene z otroci v neznansko revščino.“ Tomaž vpraša tedaj: „Povej mi, draga soproga, koliko let bi znal še živeti?“ — Ona: „Najmanje dvajset let.“ — „Tako? Zavoljo bornih dvajset let naj bi se tedaj odpovedal nebesom in si nakopal pogubljenje? Rajši izgubim vse

tudi življenje, samo da si zagotovim nebesa. Kaj pomaga človeku . . . . .“ Trinajst mesecev je bil v ječi, potem pa je umrl mučeniške smrti. —

Ne čudite se pogumu mučencev. Hodili so v šolo k svetemu Pavlu, ki piše Rimljanom (8, 17 in 18): *Ako trpimo s Kristusom, bomo tudi s njim poveličani; menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo rasodeta nad nami.*

2. Poglejmo še v srcé mučenčev, kaj opazimo tam? Ljubezen in sicer gorečo ljubezen do božjega Odrešenika. Ljubezen ima do človeka neizmerno moč. *Močna, kakor smrt je ljubezen; velike vode ne morejo pogasiti ljubezni in reke je nje vtopiti; ko bi dal človek vse premoženje svoje hiše za ljubezen, maral bi sanj, kakor za nič.* (Vis. pes. 8, 6 in 7.) Glejte moč ljubezni že tu na zemlji! Ljubezen do domovine navdušuje vojaka, da prenaša vstrajno trpljenje dolgotrajne vojske, da gre pogumno sovražniku nasproti, morda v gotovo smrt. Ljubezen do denarja žene trgovca čez široko morje, ne strašijo ga viharji, ne plašijo ga nevarnosti. Ako je že svetna ljubezen tako močna, kako močna šele je ljubezen do Jezusa.

Le-ta ljubezen se je lepo pokazala na sveti Agati, katero je prefekt Kvincijan skušal z obljubami in grožnjami odvrniti od Jezusa. Agata mu odgovarja: „Kvincijan, ti mi obljubuješ pozemeljske blagre, jaz pa ne maram zanje, marveč le za Jezusa. Jenjaj z grožnjami, ker moja duša hrepeni po mučeniški kroni bolj kot žejen jelen koprni po mrzli studenčnici. Me hočeš obglaviti, glej moj vrat; me hočeš bičati, evo ti moj hrbet; hočeš sežgati me, tu je moje telo; hočeš me vreči pred divje zveri, tu imaš moje roke in noge in vse ude mojega telesa. Žgi, reži, trgaj, muči, kakor ti drago, z vsakim novim trpljenjem me storiš nebeškemu ženinu bolj ljubo in drago. Čemu torej čakaš, kaj se mudiš?“ Kakor k slavni gostiji je šla sveta devica v ječo in iz ječe v mučeniško smrt.

3. Ljubezen do Jezusa pa rodi v mučeniškem srcu najkrasnejše čednosti. Seveda so bili tudi mučenci grešni ljudje, saj grešniki smo vsi; ali oni niso ljubili greha, sovražili so ga in ga umili v mučeniški krvi. Nekateri celó niso bili krščeni, ali mučeniška kri, sklenjena s hrepenenjem po svetem krstu, je nje umila izvirnega greha, prejeli so *krst krvi*.

Kakor v drugih mučencih, najdemo tudi v sv. Štefanu živo vero, gorečo ljubezen in najslavnejše čednosti. Ko so aposteljni Štefana izvolili v dijakona, se je reklo o njem: *Izvolili so*

Štefana, moža polnega vere in sv. Duha. (Dj. ap. 6, 5.) Pred velikim zborom je nevstrašen povzdignil svoj glas, rekoč: *Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno ustavljate sv. Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Katerega prerokov niso pregnjali vaši očetje? Morili so nje, kateri so prerokovali prihod Pravičnega, in vi ste zdaj bili njegovi izdajalci in morilci.* (Dj. ap. 7. 51, 52.) Občudujte živo vero in junaški pogum! Sv. Štefan je vedel, da ga bodo kamenjali, ali ljubezen, ki je gorela v njegovem srcu, mu je pokladala pogumne besede na jezik. „Iz ljubezni do trdovratnih judov je odprl svoja usta, iz ljubezni je molil za svoje sovražnike.“ (Sveti Fulgencij.)

Čuli ste, kakšnega mišljenja je bil prvi mučenec pred mučeništvom.

II. Marternik, kakor rečeno, se pravi svedok ali spričevalec in res je bilo tiste čase treba spričevati sv. vero, kajti oblastniki in sodniki so jo pobijali na vso moč in mučence skušali odvrniti od nje s hlimbo, z obljubami in, če to ni pomagalo, z mukami. Kako so se mučenci obnašali, popisano je v življenjepisih mučencev, in je vsem znano. Vendar naj nam služi par zgledov.

Cecilija je bila mlada, plemenita Rimljanka, a radi vere je morala v cvetu svoje mladosti v smrt. Oblastniki so ji ponujali časti in bogastva, ako zataji Kristusa. Cecilija pa jim odgovori: „Jaz žrtvujem blato, da prejmem zlato; žrtvujem hišo, ki se podere prej ali slej, v zameno pa dobim velikansko palačo v nebesih, nakičeno z zlatom in biseri.“

Cesar Neron je zaukazal, da so kristjane privezali na kole, jih namazali s smolo, in jih zvečer zažgali, on pa je se vozil po drevoredu gorečih kristjanov. Sv. Evlaliija, komaj stara 12 let, je stopila pred poganske tirane in jim očitala grozno brezsrčnost. Prijeli so jo in dva rabeljna sta jo mesarila z železnimi kremplji po prsih in ob straneh, da so se ji prikazale kosti. Sveta mučenka pa je zaklicala zmagonosno: „O božji Zveličar, nebeški ženin, kako sem srečna, da bičajo mene, kakor so tebe. Ti si trpel nedolžen, jaz pa sem grešnica, ki zaslužim raztrgana biti na drobne kosce.“ Pritaknili so goreče baklje k njenemu telesu, ogenj je vnel njene lase in celo telo, duša pa se je dvignila kvišku v podobi nedolžnega goloba. Rabelj pa se je spreobrnil.

Sv. Štefana so pahnili iz mesta in pobijali s kamenjem in priče so položile svoja oblačila k nogam mladeniča z imenom Savel. In so kamenjali Štefana, kateri je klical: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo! In je pokleknil in vpil z velikim glasom,

rekoč: Gospod, ne prištevaj jim tega greha. In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

Strašno so trpeli mučenci za sv. vero, in kaj trpimo mi? Ako nas kdo zasmehuje zavoljo vere, takoj nas boli in tedaj skušamo našo vero in ljubezen do Jezusa kolikor moč prikrivati. Nihče nima več poguma potegniti se za sv. vero, za cerkev in njene služabnike. Ko bi se katoličani bolje zavedali svoje dolžnosti, ne bi se upali brezverci med nas trositi svojih brezbožnih nauk. Ko bi v naših dneh nastalo preganjanje zavoljo vere, kdo bi ostal stanovit? Upam, da bi Bog ob času preganjanja delil tudi posebne milosti, ali za zdaj nimam posebnega zaupanja do katoličanov. Spodbujajte se torej danes nad sv. Štefanom, bodite navdušeni za sv. vero, hranite jo kot dragocen biser in pomnite Jezusove besede: *Kdor se sramuje mene in mojih besed, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, kadar pride v svojem, Očetovem in svetih angelov veličanstvu.*

III. Premišljujmo še mučence po mučeništvu ali po njihovi smrti. Verniki so trupla mučencev pokopavali z veliko častjo. Njihovo kri so zajeli v steklene skudelice in jih položili poleg trupel. O sv. Štefanu pove djanje apostolov: *Štefana pa so pokopali bogaboječi možje in so zelo žalovali za njim.* V Rimu, kjer je teklo največ mučeniške krvi, so mučence pokopavali v pozemeljske votline — k a t a k o m b e. Katakombe so pozemeljski hodniki, ki se raztezajo križem na mnogo kilometrov. Na desno in levo so v stene vsekani grobovi, v nje so polagali trupla mučencev, zavita v tkanino, odprtine pa so skrbno zazidali z opeko, ali postavili na nje marmornato ploščo, v katero so zasekali ime mučenca in kako krščansko znamenje. Za časa preganjanja so v katakombah obhajali tudi božjo službo in sv. mašo darovali nad grobovi svetih mučencev. Zato velja še dandanes ostra cerkvena zapoved, da se morajo v vsak posvečen altar vzdati svetinje mučencev in nad njimi obhajati daritev sv. maše. Glejte, tako čast skazuje sv. cerkev krščanskim mučencem.

Še bolj pa je sam Bog počastil mučence po njihovi smrti. Veliki čudeži so se godili pri njihovih grobovih. Grob sv. Štefana so našli leta 415 po Kristusu in čujte, kaj se je dogodilo. Gospod Bog je sklenil s posebno tolažbo razveseliti verno ljudstvo in po svetinjah Štefanovih poživiti sv. vero.

V teku stoletij se je popolnoma zbrisal sled Štefanovega groba. Tri milje od Jeruzalema je bila vas Kafargamala, v

njej je pastiroval pobožen duhovnik Lucijan po imenu. Vsako noč je spal v zakristiji, kakor je bila takrat navada, da je bilo svetišče bolje zavarovano. Neki petek se mu prikaže lep, častitljiv starček. Imel je dolgo, sivo brado in belo oblačilo, obsejano z zlatimi križeci, v roki je držal zlato palčico. Ž njo se dotakne župnika in ga trikrat pokliče po imenu. Veli mu, naj gre v Jeruzalem k škofu, kateri naj pride in odpre grob, v čigar votlini počiva njegovo telo in telesa mnogih drugih svetnikov. Lucijan vpraša starčka po imenu. Ta pa odgovori: „Jaz sem Gamaliel, ki sem podučeval sv. Pavla v postavi. V južnem delu vrta (ki ga Gamaliel natančno označi) leži telo sv. Štefana, ki je na povelje židovskih duhovnikov ostalo nepokopano en dan in eno noč, da bi je požrle divje zveri; a nobena se ga ni dotaknila. Verniki so dvignili sv. teló in ga prinesli k moji vili, kjer sem ga položil na vrtu v moj lastni grob.“ Lucijan pa ni storil ničesar. Še le potem, ko se mu tretjič prikaže Gamaliel, je šel k škofu v Jeruzalem in prejel od njega povelje, da naj koplje na določenem mestu. Lucijan koplje in kmalu najde krsto, nad krsto pa kamen z imenom „Štefan“. Ko so odprli krsto, se je stresla zemlja; iz krste pa je prihajal tako prijeten duh, da so vsi pričujoči bili očarani. Silna množica je prihitela k grobu, 73 bolnikov je čudežno ozdravilo isti dan. Sveto teló so prenesli z veliko slovesnostjo v Jeruzalem, in po dolgi suši se je vlil po deželi iskreno zaželjeni dež. To se je zgodilo 26. decembra l. 415.

Tudi sv. Avguštin nam pripoveduje o nekem čudežu, ki se je zgodil na priprošnje sv. Štefana. Afrikanski škof Projekt je vodil velikansko procesijo, pri kateri je sam nosil svetinje sv. Štefana. Približa se mu slepa gospá. Projekt ji podá cvetic, ki jih je nosil seboj. Gospa se s cveticami dotakne svojih oči in spregleda tisti hip. Vesela hiti naprej in ne potrebuje več vodnika. Glejte, tako časti Gospod Bog mučence po njihovi smrti. — Telo sv. Štefana so pozneje prepeljali v Rim in počiva v cerkvi sv. Lovrencija poleg njegovega telesa.

Premišljevali smo danes mučeništvo in kako so sv. mučenci spričevali sv. vero in Kristusa pred in med mučeništvom, pa tudi po mučeništvu. Mučenci Gospodovi so pravi junaki, slavni pred Bogom in pred ljudmi. Pozabljeni so mogočni kralji, vojskovodje in državniki, le še znani učenim zgodovinarjem. Spomin svetih mučencev pa živi v ljudstvu in med ljudstvom in bo trajal od rodu do rodu noter do konca sveta. Radujmo se iz srca mučeniške slave. Veselimo se zlasti danes Štefanove junaške zmage. Po njegovem zgledu bodimo trdni v veri, goreči v ljubezni do

Jezusa in radi odpuščajmo svojim sovražnikom. In ko bi kedaj prišlo do tega, da bi se tirjala zavoljo vere, zavoljo Kristusa naša kri, z veseljem darujmo Jezusu, našemu Gospodu in Zveličarju naše življenje, našo kri in vse, kar smo in kar imamo. Amen.

P. H.

Nedelja po Božiču. (God nedolžnih otročičev.)

Kako lepa je nedolžnost!

Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti. Kdor tedaj to zaničuje, ne zaničuje človeka, ampak Boga.

I. Tes. 4, 7. 8.

Sv. Avguštin imenuje nedolžne otročiče, katerih spomin obhajamo danes, pomladanski cvet mučencev in popke, ki so pogнали še v mrazu neverstva, zato jih je vzela slana pomladanska. — V duhu si mislimo, kako so prihruli divji rabelji v Betlehem, kako so začeli stikati in letati po hišah, kako se je pričela krvava morija, kakšen strah je bil med materami, kolik jok in stok, ko je imel Betlehem naenkrat toliko mrličev... O ta divji Herodež, kakšno srce je moral imeti, da je tolikanj hudega naredil; niti majhni, nedolžni otročiči se mu niso smilili. Dà, res grozovito je to bilo! Ali ti otročiči so po misli sv. cerkve vendar v nebesih, prejeli so namreč krst krvi.

Živé pa še zdaj Herodeži, ki še hujše morijo. To so zapeljivci, pohujšljivci, ki nedolžnost ubivajo, druge v greh zapeljujejo, duše morijo in jih spravljajo v pekel. Naš učenik sam je rekel: *Ne bojte se tistih, kateri vam telo umoré, duše vam pa ne morejo umoriti; bojte se veliko bolj tistih, ki morejo telo in dušo pogubiti v pekel.* Hujši kakor oni Herodež so taki ljudje. O tem bomo še posebno prepričani, ako prevdarimo, kaj je nedolžnost in kako lepa je nedolžnost. Rečemo na kratko to-le:

1. nedolžnost je všeč ljudem;
2. nedolžnost je všeč angelom varihom;
3. nedolžnost je všeč Materi božji;
4. nedolžnost je všeč Jezusu Kristusu.

Preljubi v Kristusu! posebno še ti mladina, naredi namen, da hočeš s pazljivim poslušanjem in skrbnim premišljevanjem o lepi, angelski nedolžnosti vzlasti počastiti dnevno primerno nedolžne otročiče.

I. Kedo še ni slišal reči kakemu otroku besed: „O, kako je srečen, ker je nedolžen!“ Kaj pa si mislimo pod to besedo „nedolžen“? Da nima kedo greha! Da ni Boga žalil. Otrok, ki se laže, kolne, krade, staršem nagaja, v slabe družčine hodi, takemu otroku ne rečemo, da je nedolžen. Prav posebno pa imenujemo eno čednost nedolžnost, to je sv. čistost. Brez angelske sramežljivosti si ne moremo misliti nedolžnega človeka.

In ta nedolžnost — kako jo povzdiguje! Primerja se liliji, belemu golobčku, belemu jagnjetu, belemu oblačilu . . . Kolikrat se sliši o krstnem oblačilu nedolžnosti; kolikrat si kdo poželi nazaj prvih nedolžnih let. Časté je celo taki, ki so jo zdavno zapravili, celo paganski Rimljani so imeli device, vestalke imenovane, ki so vse življenje v čistosti živele, v visoki časti.

Nedolžni so otroci . . .! Kako se jim smehljajo lica, kako se jim svetijo oči, kako prijazno je njih vedenje: zakaj so otroci tako ljubi? Zato, ker so nedolžni!

Mislite si lepo pomladansko jutro. Tički pojó, rožice cvetó, v tisočernih in tisočernih barvah se lesketa rosa po travi, solnce pošilja svoje zlate žarke na zemljo: vse je tako veselo, lepo, krasno, da bi človek kar pokleknil, roke sklenil in hvalil nebeskega Očeta, ki je vse tako lepo vstvaril. Tako lepa je čista nedolžna duša, kakor svitlo pomladansko jutro. Zato vse nedolžnost ljubi in spoštuje. Vprašajte krščanske starše, kakošne otroke imajo najrajši? Ali ne pridnih, nedolžnih? Kdaj so starši najbolj žalostni? Ali ne tedaj, kedar začno njih otroci zapravljati svojo nedolžnost? Tedaj pretoči dobra mati največ solza, tedaj vžije skrbni oče največ žalosti in jeze.

Vprašajte krščanske gospodarje, kakošnega posla imajo najrajši? Bojé se lenega, trdega, nerodnega, ali vendar tacega ne toliko, kakor posla razbrzdanega: tacega bi z mirno vestjo pod streho ne mogli pustiti. Škof Slomšek pravijo, da je boljše, da tam kamen leži, kakor tak razuzdan posel sedi.

Vprašajte učitelje, kakošnih otrok se najbolj bojé? Malo nardarjenih, siromašnih, zanemarjenih? O ne, otrok spridenih se najbolj bojé, ti so kuga med učenci.

Vprašajte duhovnike, vodnike ljudstva, kaj jim dela največ žalosti v duhovnji? Največ grenkosti jim provzroča pomanjkanje sv. čistosti med farani. Vsak greh Boga žali, ali gotovo noben greh ne razjeda in ne uničuje tolikanj krščanskega življenja med verniki, kakor nesramežljivost.

Glejte, toliko velja nedolžnost pri ljudeh. Zakaj? Zato, ker tudi preprost človek čuti, da je res, kar piše sv. Ambrož: „Deviška duša se povzdiguje nad oblake, nad zvezde in angele, in najde Sina božjega na desnici Očetovi.“

II. Ako se vže ljudem nedolžnost tolikanj prilega, kako jo morejo še-le angeli ceniti; vsaj se imenuje ta čednost kar naravnost angelska čednost. Sv. Alojzij se imenuje angelski mladenič, ker ni nikdar kakega smrtnega greha storil, posebno pa ne grehov nečistosti. Sv. Frančiški Rimljanski se je večkrat angel varih prikazoval v vidni podobi. Natančno nam je opisala, kakošnega vidi angela variha. Če pa je svetnica katerikrat kak greh storila, pa ni več angela videla, kaj nas to uči? To nas uči, kako angeli sovražijo vsak greh, in kako ljubijo nedolžne kristjane. — Sv. Cecilija je Bogu obljubila vedno čistost. Pozneje pa se je na zapoved svojih starišev vendar morala poročiti z bogatim mladeničem Valerijanom. Nevesti je bilo hudo, izročala je svoje devištvo posebno v roke svojega angela variha. Po skončanih ženitovanjskih slovesnostih je Cecilija ženinu razodela svojo obljubo, ter ga prosila, naj se nikar ne dotika njenega devištva, češ, sam angel božji bo varoval njeno telo. Ženin je bil sicer pagan, pa dober mladenič. Čudeč je poslušal besede sv. Cecilije, na njeno prigovarjanje se je dal poučiti v Kristusovi veri, in prejel je sv. krst. Ko je Valerijan kot novokrščenec prvič prišel v sobo Cecilijino, je svetnica klečé molila in angel Gospodov je klečal poleg nje. Obraz se mu je svetil kakor ogenj, peruti so se bliščale v krasnih barvah. V rokah je držal dve kroni iz lilij in vrtnic spleteni. Eno krono položi angel sv. Ceciliji na glavo, drugo ponudi Valerijanu, rekoč: „Ohranita to krono po čistosti svojih duš in po svetosti svojih teles; prinesem jo vama z nebeškega vrta. In sedaj, Valerijan, ker si v čiste želje svoje neveste dovolil, pošilja me Kristus, Sin božji, k tebi, da posluša vsako tvojo prošnjo.“ — Enakih zgledov iz življenja svetnikov bi lahko našteali še več, ki vsi spričujejo, koliko je angelu na tem, da živimo v nedolžnosti in čistosti. Če bi tem zgledom ne verjeli, verjeti moramo Kristusovim besedam, ki je govoril: *Glejte, da*

ne pohujšate katerega teh malih, sakaj povem vam, njih angeli vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Ljuba mladina! ne pozabi torej nikdar, da z grehom, z vsakim, posebno pa z nečistostjo hudo žališ angele varihe. Kakor se je sv. Cecilija, in mnogo drugih svetnikov in svetnic priporočalo in izročalo angelom, tako jih prosi tudi ti, naj bodo vsekdar zvesti čuvaji tvoje nedolžnosti.

3. Ako nedolžen ostaneš, ne boš se prikupil samo angelom, ampak prav posebno še svoji nebeški Materi Mariji. Če je Marija bila deviška Mati, na kateri ni bilo najmanjšega madeža, o, kako ne bo ona čislala in ljubila čistih, nedolžnih duš. V našo tolažbo pripomnimo samo nekaj dogodeb, ki nam jasno pričajo, kako ima Marija nedolžne duše rada. Znano je, da se je Marija na raznih božjih potih prikazovala in delila posebne milosti. Pa skoro povsod beremo, da se je Marija razodela najprej majhnim, nedolžnim otrokom. V Lurdu se je prikazala revni deklici Bernardki. Štirinajst let je bila stara, ni znala ne brati, ne pisati, tudi še pri sv. obhajilu ni bila — pa bila je ta Bernardka pobožno dekletce. Sv. rožni venec je znala moliti, in rada ga je molila. Ona sama je Marijo videla, in še nekatere druge tovarišice, ki so bile zapisane v neko Marijino bratovščino. Toliko drugih ljudih ni bilo deležnih te sreče. — Božja pot na sv. Gori se je tudi pričela, ker se je Marija prikazala neki pastirici.

Kaj nas to uči? Da ima Marija nedolžne, čiste ljudi rada. Po teh primerih moremo sklepati, kako mora grešno življenje Marijo žaliti. Mati božja ima sedem mečev v srcu, pa teh sedem mečev še ni zadosti; z grehi svojimi, kristjan moj, ji novih mečev zadiraš v srce, najbolj globoko ga pa zadereš, kedar storiš greh nečistosti.

4. Marija pa je najbolj združena z nebeškim svojim Sinom, Jezusom Kristusom. On, najsvetejši, najčistejši, ne more drugače, kakor nedolžnost, čistost ljubiti, greh sovražiti, vsak greh, posebno grehe nesramežljivosti. On je posebno vedel, kaj se pravi nedolžnost zgubiti, zato je On, vsegavedni, blagroval tiste, ki je ne bodo zgubili, ko je rekel: *Blagor njim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali*, in drugi pot je govoril: *Ako ne bote taki, kakor ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo.*

Tudi Jezus se je čistim dušam večkrat razodeval; naznanil je, kako ljuba mu je vsaka čednost — znano je, kako se je sv. Krištofu prikazal v podobi zalega dečka, ker je popotnike

potrpežljivo čez vodo prenašal — pa posebno ljuba mu je zopet angelska nedolžnost.

Dne 25. nov. smo praznovali god sv. Katarine mučenice. Bila je učena, lepa poganska gospodična. Neko noč vidi v sanjah prelepo kraljico, z ljubeznivim detetom v naročju. Kraljica pokaže na Katarino, in vpraša dete: „Kako se ti ta devica dopada, ali bi jo ne hotel za nevesto?“ Dete pa se takoj proč obrne in reče: „Ni lepa, ker še ni krščena.“ Te sanje prebudijo Katarino, da začne gojiti goreče želje po sv. krstu, ker na vsak način je hotela temu detetu dopasti. Katarina posluša Kristusov uk in se dá krstiti. Prvo noč po sv. krstu se zopet kraljica prikaže z ravno tistim detetom v naročju. Ta pot pa se ji dete sladko smehlja, ljubeznivo se ji prikloni, ter natakne Katarini prstan na roke. Ko se devica zbudi, dobi dragocen prstan na roki. Nasledek te dogodbe je bil, da se je Jezusu z vednim devištvom zaobljubila.

Krščanski poslušalci! Kaj se želite tudi vi Jezusu prikupiti? Sv. krst smo prejeli — nič drugega treba ni, kakor da v strahu božjem živimo in ohranimo krstno nedolžnost. Kako lepa je ta nedolžnost! Slišali ste, kako jo ljubijo ljudje, kako jo ljubijo angeli, kako jo ljubi Marija, kako jo ljubi Jezus Kristus. Več kot zlato in srebro je vredna čista, nedolžna duša. Večjega zaklada, mladenič in deklica nimaš, kot svojo nedolžnost.

Gotovo, ljuba mladina, skrbno varuješ ta zaklad, gotovo ga globoko v svoje srce zaklepaš, gotovo se ogiblješ vseh roparjev in tatov, ki ti ga utegnjejo ukrasti; gotovo bežiš pred vsako nevarnostjo, kjer bi utegnila biti za te Sodoma in Gomora . . . Da, Marija in angeli bi se veselili v nebesih, če bi bilo res tako in vedno tako. Ali žalostno, da se nedolžnih duš na tisoče in tisoče več pomori, kakor otročičev pri tisti betlehemski moriji.

Vže šolarski otroci se pri igri, na paši, ko so sami doma, pohujšujejo, da je joj. Fantiči pri 14., 15. letih se ob nedeljah popoldne potikajo po samotnih potih, igrajo za denar, grdo govorijo, da ima hudobni duh veselje nad njimi.

Nekateri se gredo učiti v mesto rokodelstva ali gredo služiti: koliko priložnosti za slabo se jim pač tukaj ponuja. Z nekim strahom se poslavlja mati od svojega otroka, dobro vedé, koliko nevarnosti je zunaj med svetom. Kako bitko je to, najboljši, najpridnejši otroci se včasih v kratkem času tako razbrzdajo, da se človek nehote vpraša: od kod je ta ljulika prišla? Ali ni žalostno videti tacega mladeniča, ki je komaj rasti začel, pa kolne, da je

groza, in se iz službe božje kar norčuje. O nedolžnost, nedolžnost, kam si zbežala? Herodeži so jo umorili!

Glejte, odraščene deklice, kako lehkomiselné so večkrat! Plesišče ljubijo, z drugim spolom po samotnih krajih hodijo, po noči se s ponočnjaki pogovarjajo, morda celo predrzno z drugim spolom občujejo: o, dekleta, dekleta, tako malo svojo nedolžnost cenite, tako malo se greha bojite! Po ledeni gazi tako predrzno hodite, ali je čudno potem, če padete! Nekateré gredo v mesta služiti, svet jih mika in lepa oblačila, prvo leto pridejo židane domu, drugo leto pa objokane.

In mladeniči, koliko pohujšanje naredite! Nimamo časa, da bi nadalje govorili. Le eno bomo rekli. Sv. Jožef je Jezusa rešil — bežal je z njim v Egipt.

Ljuba mladina! Krščanski mladeniči in deklice, držite se pridno sv. Jožefa; v njegovo varstvo pritecite v vseh skušnjavah. Drugo pa je, bežite! Bežite in še nazaj ne pogledjte. Kedor bo priložnost ljubil, ali jo bo celo iskal, on bo gotovo izgubljen. Ostanite v strahu božjem in varujte nedolžnost. Ako jo zgubite, zamerite se vsem poštenim, pobožnim ljudem, zamerite se angelom, zamerite se Mariji, zamerite se Jezusu Kristusu. Amen.

J. Mikš.

Priložnostni govori.

Govori za Marijine družbe.

12. Strañ pred ljudmi.

(Konec.)

Neki mlad uradnik je obedelal nekoč v družbi svojih tovarišev, kateri so začeli kar naenkrat zaničljivo o sv. veri govoriti. Uradnik nekaj časa potrpežljivo poslušal; ko pa vidi, da takim pogovorom le ni konca, reče z vso odločnostjo: „Gospodje, ko bi se v vaši družbi kdo drznil govoriti zoper cesarja in zoper državo, bi vi gotovo takim govorom oporekali in na vsak način bi zahtevali, da oni, kateri bi tako govoril, umolkne. Jaz nimam sicer pravice zahtevati od vas, da umolknete, pač pa naj mi bo dovoljeno z vso odločnostjo povdarjati, da moramo Boga še bolj spoštovati, kakor cesarja, in sv. vero bolj kakor državo; graje je tedaj vreden oni, kdor tega ne stori.“ Te odločne besede so imele toliko vspeha, da so nehali tovariši govoriti zoper sv. vero, pričeli pa so nesramno kvantati. Uradnik zarudí, vstane ter hoče oditi. „Kam greš?“ ga vprašajo tovariši; on jim pa odgovori: „Gospodje, jaz grem jest

k služabnikom, ker sem si svest, da se v moji pričujočnosti ne bodo drznili govoriti takih nesramnosti.“ „Oprosti“, so mu odgovorili, „nismo te hoteli žaliti, govorili smo le za šalo in zabavo.“ „Gospodje“, odgovori zopet poštenjak, „ali je tako govorjenje mar zabava olikanih kristjanov? Jaz vsaj se ne morem smejati takim šalam, katere imam za nedostojne in našemu stanu neprimerne.“

Ako vam tedaj, krščanska dekleta, svet tudi oporeka, ne zmenite se za to, saj niste vstvarjene za svet, marveč za Jezusa Kristusa. Dobro veste, kako se je njemu godilo! Akoravno je bil neskončno svet, so ga vendar zaničevali in zasramovali. Hodil je od kraja do kraja, oznanjeva je zveličavne resnice in povsod dobrote deleč, in vendar so ga imenovali zapeljivca. Kadar je šel k cestnarju v gôste z namenom spreobrniti jih, so ga imenovali požrešneža. Ko je čudežno ozdravil slepca, niso sicer mogli tajiti čudeža, grajali pa so ga zato, ker je to storil v soboto. In kadar so ga množice, občudovaje njegov božji nauk, častile kot preroka, se svet ni zmenil in ne spametoval zavoljo tega, marveč imenoval ga je obsedenca.

Ako tedaj Jezus hoče, da se tudi vam iz ljubezni do njega slabo godi, ne smete biti malosrčne, ne smete takoj obupati, ga ne smete takoj zapustiti, vsaj morate pripravljene biti darovati mu celo svoje življenje. Ali se bote tedaj mnogo brigale za svet, kateremu ste se slovesno odpovedale že pri sv. krstu? Dà, pripravljene morate biti raje vse pretrpeti, kakor pa zgubiti milost božjo.

Jezus vam veleva molitev, sprejem sv. zakramentov, poslušanje božje besede; ako hočete biti njegove učenke, ga morate v tem ubogati. Ako pa vsega tega ne storite, ali pa, ako vse to le skrivaj, na tihem delate v strahu, da bi vas svet ne zaničeval, kako se morete potem imenovati zveste njegove učenke? Jezus vam ukazuje, da bežite pred grešno priložnostjo, da ste ponižne, sramežljive v besedi in v dejanju, ako pa ve ravno nasprotno delate in sicer svetu na ljubo, kako morete potem pričakovati, da vas bo ljubil Jezus Kristus?

Oh, kako vse drugače so ravnali pravi učenci Gospodovi. Le pogledjte sv. apostole. Pretili in žugali so jim judje in prepovedali so jim oznanovati Jezusa Kristusa. Kaj pa so storili apostoli? Pogumno so odgovorili in rekli: *Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi.* (Dej. ap. 5, 29.) Pogumno so tedaj apostoli zaničevali svet, pa nele apostoli, marveč tudi slabotne žene in

device, katere so v prvih stoletjih pogumno darovale svojo kri in svoje življenje za Jezusa. Le rade prebirajte življenje svetih mučenic in spoznale bote, s kolikim pogumom so one prezirale zasramovanja in zasmehovanja sveta. Raztezali so jih na kolesih, one so se veselile; metali so jih v razbeljeno olje ali v razbeljen svinec, in one so hvalile Boga; podili so jih pred divje zverine, sekali so jih v kosce, in one so bile za vse to Bogu hvaležne. Ako so kopičili muko na muko, so vendarle one pogumno ponavljale besede: kristjane smo in kot kristjane hočemo umreti.

Toliko, krščanska dekleta, vam svet nikdar ne bo prizadejal, kakor onim srečnim junakinjam prvih stoletij; kako naj bi se dalo primerjati to, kar imate ve pretrpeti za Jezusa, s tem, kar so one morale trpeti? Ali tedaj ne bote trpele vsaj te malenkosti iz ljubezni do Boga pogumno in veselo?

Ako vas hoče svet zapeljati k posvetnosti s tem, da vam pretí z zaničevanjem, ne zmenite se za to in odgovorite: meni ni mar za to, kar govori svet, ker imam le eno skrb, in ta edina moja skrb je, da rešim neumrjočo svojo dušo. Ako vam svet govori in obeta, da vas bo ljubil, ako živite tako, kakor on hoče, odgovorite pogumno, da vam za ljubezen sveta ni mar, da vam pa je nasprotno mnogo na tem, da uživata ljubezen in prijateljstvo božje, prijateljstvo njega, ki je rekel, da tudi on ne bo spoznal pred nebeškim očetom onih, kateri njega pred svetom nočejo spoznati; dà, recite, da se imate celó za srečne, ako smete za Jezusa trpeti preganjanje in zaničevanje.

Z eno besedo, svet naj govori, kar hoče, naj se norčuje, kolikor hoče in naj vas zaničuje, kakor hoče, ve pa govorite, kakor je nekdanj govornik zve-ti Etaj Davidu: *Gospod živi in živi moj kralj, na katerem kraju koli boš ti, moj Gospod kralj, bodisi v smrti ali v življenju, ondi bo tvoj hlapec.* (2. Kralj. 15, 21.) Da, nikdar nočemo zapustiti Jezusa, svojega prijatelja, svojega ženina. Naj svet reče, karkoli hoče, ti pa reci s psalmistom: *Zame pa je dobro, da se Boga držim, in da stavim v Gospoda Boga svoje zaupanje.* (Ps. 72, 28.) Amen.

P. Engelbert Pollak.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Voditelj* v bogoslovnih vedah. Izdajejo profesorji kn. šk. bogoslovnega učilišča v Mariboru. Urejuje Frančišek Kovačič. Leto V. Zvezek 1—4. — „Voditelj“ leto za letom tako napreduje, da dela v resnici čast slovenskemu znanstvu. Tudi v petem letniku je lepa vrsta učenih, strokovnjaških razprav, kakor tudi poučnih člankov iz vseh panog bogoslovne znanosti. Imenujmo le nekatere razprave! Prof. dr. Jos. Lesar je priobčil članka o judovskih strankah ob Kristusovem času in o judovskem Mesiju. Dr. Jos. Somrek razpravlja o izvanrednih, nenavadnih darovih ali harizmih sv. Duha. Iz moralne statistike podaja dr. Jos. Hohnjec poglavji o zakonih in nezakonskih otrokih. Iz cerkvene zgodovine naj omenimo poleg spisa rajn. Benkoviča: „Slovenski reformatorji“ vsaj člankov: „Sv. apostol Andrej v krščanski ikonografiji“, ki ga je pisatelj A. Stegenšek prednašal v slavnostni akademiji, prirejani na čast zlatomašniku kardinalu Andreju Steinhuberju dne 12. maja 1901 v Rimu, in „V obrambo škofovskega reda svetega Cirila“, kjer T. Lempl S. J. spretno in temeljito ovzre kritiko, ki zanika Cirilov škofovski red. Jako obširna je zgodovinsko-pravoslavna študija o cerkvenem sodišču „Sacra Rota Romana“, ki jo je spisal Fr. Stuhec. O dušnopastirskem vodstvu, liturgiki in katehetiki prinaša „Voditelj“ v vsaki številki mnogo poučne tvarine. Posamezni sestavki so v resnici praktični, in uredništvo tudi želi, da mu dušni pastirji določijo konkretna vprašanja. Tudi po jedrnatem cerkvenem letopisu in misijonskem obzorniku se nam mora „Voditelj“ prikupiti. Pri književnih poročilih se uredništvo resno in uspešno trudi, da bi čitateljem podalo pregled vseh glavnih struj in pojavov v domačem in tujem bogoslovnem znanstvu. — V novem letniku bo „Voditelj“ med drugim prinesel razpravo o upravljanju cerkvenega imetja in dogmatično-eksegetični spis „Zadnja večerja“. Tako mnogovrstna in izborna vsebina „Voditelja“ najbolje priporoča.

—j.

2. *Spominska knjižica*. Ob petindvajsetletnici Cecilijinega društva v Ljubljani sestavlja dr. Andrej Karlin, društveni tajnik. — Prav srčno smo se razveselili te knjižice. Majhna je sicer — šteje le 92 strani — a po vsebini je vrlo bogata in zelo zanimiva. Odlični pisatelj nam v kratkem uvodu najprej pove uzrok, namen in pomen te knjižice: pokazati ima prijateljem in neprijateljem cecilijanske ideje, kako je „Cecilijino društvo v Ljubljani“ delovalo v teku 25 let svojega obstoja. Zatem pa razpravlja v XII oddelkih o osnovanju društva, o društvenem glasilu „Cerkveni Glasbenik“, orglarski šoli, društvenih pokroviteljih, društvenem odboru, občnih zborih, društvenih darilih, o razširjanju cecilijanske ideje, nadaljni izobrazbi cecilijancev, o uspehih, o bodočnosti društva, pa o smrti posameznih za društvo zaslužnih mož. V dodatku je konečno ohranjen še spored slavnosti o priliki društvene petindvajsetletnice in pravila Cecilijinega društva v Ljubljani. Vsi posamezni oddelki so obravnavani sicer prav na kratko, vendar pa vsekako pregledno in natančno. Pri oddelku „orglarska šola“ omenjamo še posebej, da so navedeni tudi vsi organisti, ki so se do danes že v njej

izšolali; 144 jih je po številu. Tudi mi s pisateljem obžalujemo, da ni bilo mogoče podati o vseh navedenih organistih kratkih pojasnil o njihovih službah, kar bi bilo celoti le v prid. Ob sklepu tega odstavka dotika se pisatelj tudi gmotnega stanja organistov. Prav zelo želimo, da se zadnji stavek čim preje uresniči! Naj bi pač prihodnja spominska knjižica nam tudi v tem oziru mogla poročati že kar konkretno o dejanjih, o izvršenem zboljšanju gmotnega stanja organistov! Vsak delavec je vreden svojega plačila! In tudi v tem pogledu zamore — to je naše trdno prepričanje, katerega pa sicer nikomur ne usilujemo — edino le Cecilijino društvo kaj trajnega, pravega, kaj v resnici uspešnega izvršiti. Pa saj se je že o stvari sklepalo na sestanku v Zatičini! Žal, da le — sklepalo! Naj bi se torej dotični sklepi čim preje izvršili! Radi verjamemo, da je imel pisatelj veliko truda pri spisovanju te knjižice. A prepričan sme biti, da je nalogo, ki si jo je stavil, kar najodličneje rešil. Ta knjižica je pač res krasna proslava Cecilijinega društva, ker kaže, koliko lepega, za cerkev in narod koristnega je v teku 25 let doseglo društvo na polju naše cerkvene glasbe. Zato prav iskreno želimo, da bi vsi, katerim je prospeh cerkvene glasbe pri srcu, to knjižico natančno prebrali!

Fr. Bernik.

Zimski večeri. Knjiga za odraslo mladino. Spisal Jožef Stritar. — Prijazna, lična knjižica, pisana pouku in zabavi preprostega naroda. Nerazvajanemu omizju pod lesenim stropom, kot ga kaže naslovna podoba, bo nedvomno knjižica dolge zimske večere mila prijateljica. — Namenjena je „odrasli mladini“, pa dosti umljiva tudi nedorasli. Prikimavala pa bo nje stokrat preizkušenim naukom tudi starina ob peči. Vnanja oblika je dokaj prikupna. — Vedi Bog, kateri škrat — šaljivec je prilepil na naslovno stran tisto — „povest“? — „Drobnice“ so dvovrstične pametnice, kakršne rodé izkušnje življenja. Modrile naj bi mlade glave. Nekatere misli skoro v isti obliki spet drugod silijo na dan. (Primeri: drobnica 11. in str. 67; drobnica 54. in 56.; drobnica 68. in str. 199. Drobnica 86. je malce prisiljena.) — „Leto“ podaja lahkokrilo, ponajveč zabavno liriko, kakršne smo vajeni iz šolskih beril. Gladkotokečemu ritmu in uglašeni dikciji se pozna, da ji je oče Stritar, mojster pevske umnosti. — „Ezopove basni“ se bodo mladini v tej obliki gotovo še posebe omilile. Škoda, da niso v tisku dvogovori jasneje označeni! — Martin Kopač, „žena — mož“ in stari smolar stojé brez „pôsa“ sredi knjižice. Zakaj se jim ni privoščil poseben oddelek in napis? — Sto drobnih ugank bo preganjalo zvedavi mladini večerni dremež. Nekatere so nove, druge le preoblečene. Bistroumnosti za rešitev ne bo treba kdovekáj. — Igrokazni prizori so pač le — prizori, odlomki. Prijetno bi se čitali, da ne bi čitatelja dražila tista dva Martinka, pa povrhu še Grudnov Tonček. Vse priznanje slovitemu gospodu pisatelju — pa tako velemodro in učeno ne govore otroci ni na Dunaju, ni nikjer. Ti znajo več kot hruške péči. Lažje še odpustimo siromašnemu mizarju, če govori o „latinski kuhinji“ (štr. 103), kakor pa tem abecedarjem, ko govore o vrednosti pijač, o alkoholu in drugih sestavinah. „Kotar“ se nam je zdel tudi kot prizorček vendarle preoskromno delce. V 4. prizoru je kar v hipu izpremenjeno prizorišče. — Bolj so nam ugajale naslednje povestice. Župnikova napitnica je v prvi vseeno malo predolga. — Preprostemu ljudstvu se bo tudi čudno zdelo, da ni pri praznovanju župnikovem prav nobenega duhovskega sobrata. — Ganljiva in velepoučna je črtica „Otrok

po očeta". Samo malo neverjetno je, da bi mati kar nič ne bila slišala otrokovega odhoda. — Najbolj nam je pa ugajal „Cestar“. „Živalski pogovori“ so takó, takó . . . Nič posebnega.

Še nekaj slovniskih in pesniških sitnosti. Nekatere rime Stritarju pač ne delajo časti: dóta-lepóta (str. 11), rad-obiskát (14), (vino) róji-pobóji (14), móči-poskóči (19), domà-dá (20), poljé-grè (24), letajo delajo (! 25), vòdi-skódi (27), grè-žè (29, 42), hójó-svójó (30), grè-ljudjé (35), pojé-grè (37), zná-vpitjá (39), domà-divjá (41), mogóče-óče (46), obóje-svójó (49), réva-lèva (51), pèto-léto (66) itd. — Naglasi so ponekod usmiljenja vredni: usmrádí (8); pócásen (8) naj bi imel vsaj naglas; húdo (20), táko modro se držiš (34), pod milo nǎbo (21), odšle v deželo so gorkó (41), očitála (47), brisála (73). Nekatere besede so radi rime čudno prisiljene: drugač (9), lahkokruhar (13), klešče pritiska pripognjena (!) hči (24), pod menó (28). — Slovensko ne zvené reki: na znanje zmago da (45), delaš me črnega (99), smrt storiti, gluhega se delati (200), kakor tako se je tudi čutila (158), čutila se je ženica, da je kaj (162), nesrečnega se je čutil (168), čutil se je kakor riba v vodi (189), ni očito kazal svojega čuta (168). — Glagol je v pesmi in v prozi pomaknjen mnogokod prav na konec. — Menjava se: starši (22) in stariši (106 in drugod). — V semzǎnišču (sic) je malo truda in skrbi (164) — meni g. pisatelj. Kdor je izkušal, sodi drugače. — Zaključujemo z besedami, ki jih je dr. M. O. l. 1900. napisal v Kat. Obzorn. (str. 82) o Stritarjevih „Jagodah“: „... so nekaj, a bogsigavedi kaj niso že same po sebi ne. Pesmice naj bi že bile; kar je pa proze, to je pač pisano blagozvočno, v lepem, domačem jeziku, kakor Stritar zna — a nekam prazno je vse in pa nekam čudno prisiljeno bodi že v posameznih dejanjih, bodi v značajih, zlasti otroških. Stritarjevi otroci so do malega vsi — modrijani Stritarji.“ — Isto velja tudi o Stritarjevih „Zimskih večerih“. So nekaj — a zdí se, kot da jih je Stritar brez truda izsul iz rokava. — Vedi Bog, zakaj se naša dična družba tako trdovratno brani dobrih prevodov? Če porablja dobre prevode v nabožnem slovstvu, zakaj tudi ne tu? Za cerkveno bratovščino bi bilo obratno ravnanje še primernejše. Zakaj rajši prestano vodo iz domačih vodnjakov, kot svež napoj iz inorodnih virov lepe umetnosti?

Jos. Volc.

B.

1. *Die liturgischen Verrichtungen der Ministranten.* (Handbuch der priesterlichen Liturgie nach dem römischen Ritus. 2. Buch). Von Christian Kunz. Regensburg. Verlag von Friedrich Pustet 1902. str. XII. + 370. Cena nevezani knjigi K 3'36. — O prvi knjigi istega pisatelja „Die liturgischen Verrichtungen der Leviten und Assistenten“ smo že govorili v „Duhovnem Pastirju“ (1902, str. 119). Kar smo pohvalno omenili o prvi, moramo reči tudi o drugi, ki je izšla pred par meseci. Knjiga se odlikuje po jasni preglednosti in veliki natančnosti. Vse, kar je treba vedeti in znati akolitom, turiferju in ceremoniarju, je podrobno popisano. V splošnih pravilih uči pisatelj mladega strežnika ali akolita, kako naj hodi, kako in kedaj naj se prekrizuje, kako in kedaj naj poklekuj. Potem pa govori o opraviilih pri sv. maši (tíhi in slovesni, z leviti in brez levitov), pri liturgični službi božji (slovesnih večernicah in jutranjicah, pri procesijah in blagoslovu s presv. Rešnjim Telesom), pri deljenju zakramentov in zakramentalov, o

sv. časih in praznikih cerkvenega leta. Skratka: prav o vsaki stvari najde akolit natančen pouk v knjigi. Kjer rubrika in odloki S. R. C. niso ničesar določili, se sklicuje pisatelj na najbolj zanesljive učitelje sv. obredov; in kar je uvedla samo navada, o tem redno pripomni, da ni ukazano; in če so v različnih krajih razne navade, tudi to pove v opombah. Da si akolit laglje zapomni, kar bere, je med tekstom mnogo podob, na katerih precej vidi, kam ima iti ali kje se mora postaviti.

Kajpada, kakor prva knjiga, govori tudi ta druga samo o obredih, kjer je celebrant ali oficiator navaden mašnik, ne pa škof ali pa kdo drugi, ki rabi pontifikalije.

Knjigo priporočamo vsem, ki strežejo pri oltarju ali druge poučujejo v sv. obredih

F. U.

2. Johann Nepomuk Tschupik, Doctor der Theologie, Priester der Gesellschaft Jesu, Domprediger in Wien. *Sämmtliche Kanzelreden*, neu bearbeitet und herausgegeben von Johann Hertkens, Oberpfarrer. IV. Band. *Fastenpredigten I. - IV. Jahrgang*, 1902. vel. 8° — str. 514. Cena: K 3'96

Govornik, čigar duševni trud se nam podaja v novi obliki in izdaji, je bil dvaindvajset let (1762 - 1784) cerkveni govornik na cesarskem Dunaju. Poslušali so ga dvorniki in najvišja gospôda ob času cesarice Marije Terezije in Jožefa II. Da, ko je bil jezuitski red razpuščen, je ostal Tschupik še na svojem mestu, dokler mu ni smrt prestrigla vnete zgovornosti v dunajski prestolnici. Da je bil mož srednje vrste, se gotovo ne bi bila ohranila njegova dela nad stoletje v knjižnicah cerkvenih govornikov: zapadla bi bila prahu in pozabljivosti. Tschupikovi govori se prav dandanes v lahkoto rabijo in mnogo se nam je učiti od njega. Zlasti povdarjam njegovo vestno porabo svetega pisma in cerkvenih očetov. To je res, da celo v postnih govorih vlada nekov mirni ton, bleščečih afektov se ne poslužuje, ali to, kar pripoveduje, je jasno, kakor veriga lepo zvezano in natančno zaokroženo. Vedno hodi po ravni poti, kamor se je namenil. Šibal je svojedobne razvade, ki pa se, žal, niti do dandanes niso odpravile. Zato se zdi čitatelju, ko prelistuje knjigo, da je spisana šele pred nekaterimi leti. — Postne govore nam naša knjiga podaja v štirih letnikih, za vsakega po 22 govorov, zakaj govoril ni le ob nedeljah, ampak tudi ob sredah in petkih. Prvi letnik šiba nekatera napočna mnenja svoje dobe, ki so pa duhu evangelja nasprotna. Orožje za to mu je zgodovina trpljenja našega Zveličarja. V drugem letniku pravi govornik, da je Zveličar poprej tri leta učil revne in ubožne, zadnje dni svojega življenja pa velikaše, zato obeta, da bode v postnih pridigah opozarjal na nauke, katere je Kristus dajal ob svojem trpljenju oblastnikom in svojim sodnikom. V tretjem letniku slika na podlagi Kristusovega trpljenja pravi duh krščanstva. V četrtem pa govori o osebah, ki so Kristusu ob njegovem trpljenju in smrti kakorkoli na strani stale in mu pomagale. Iz tega se že razvidi, da je Tschupikova knjiga postnih govorov bogata zakladnica lahko umljivih razdelitev, globokih misli in zlasti krasne obravnave svetopisemskih rekov. Cena ni pretirana.

Dr. A. K.